

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики
(в режимі відеоконференції)

14 січня 2021 року

Веде засідання голова Комітету КОСТІН А.Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня всім! Шановні колеги, зараз ще доєднуються наші народні депутати. В мене прохання до всіх вимкнути мікрофони, тому що...

Це спрацював YouTube. В нас трансляція, як ми домовлялися, на YouTube засідання комітету, тому просто вас повідомляю. Зараз ще приєднуються народні депутати. В принципі, у нас фактично кворум є. Тобто я думаю, що будемо починати. Я вмикаю відеозапис і стенограму.

Так, шановні колеги, доброго дня всім! Сьогодні у нас 14 січня 11 година 1 хвилина. Ми будемо розпочинати нашу роботу. У відповідь на мою пропозицію провести сьогодні засідання комітету з питань правової політики в режимі відеоконференції було отримано 13 згод, тобто більш ніж 50 відсотків від членів комітету. Тому можемо сьогодні проводити засідання комітету.

Давайте ми з вами традиційно проведемо таку перекличку, щоби всі народні депутати представилися, хто сьогодні є на засіданні комітету.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Присутній.

Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Присутній.

Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.

Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Як каже мій один колега "тута".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – присутній.

Народний депутат Макаров. Доеднується.

Народний депутат Маслов, він також доєднується, ми повернемося до нього.

Народний депутат Німченко. Немає.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Народний депутат Соболев. Немає.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Присутній.

Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Присутній.

Народний депутат Шпенев.

ШПЕНОВ Д.Ю. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Присутній.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.

І, мабуть, всі, хто є зараз...

А, народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Соболев – присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто в нас зараз є 20 народних депутатів із 22 членів комітету, тобто кворум є, можемо розпочинати роботу. Оголошую засідання комітету відкритим.

Вам був всім запропонований порядок денний, є пропозиція його прийняти за основу.

ПАВЛІШ П.В. Андрій Євгенович...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Да, тільки зміг підключитися.

Хотів щодо порядку денного, я просто пропустив...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович, ми зараз приймемо за основу, а потім будуть пропозиції. Я знаю, що є пропозиції, да, добре.

ПАВЛІШ П.В. Добре, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропоную прийняти за основу запропонований порядок денний, прошу голосувати.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, тобто в нас за – 21 народний депутат, проти – 0, утримались – 0. Порядок денний прийнятий за основу.

Зараз ми, для стенограми, доєднуємо Василя Івановича Німченка до участі в засіданні комітету.

Є пропозиція, я так розумію, від Павла Васильовича Павліша. Да, будь ласка.

ПАВЛІШ П.В. Так, дякую, Андрій Євгенович. Дякую, колеги. Я хотів би внести пропозицію щодо виключення з порядку денного законопроекту саме в цьому комітеті, який сьогодні буде проходити, 3711.

Поясню, чому. У нас після консультацій із нашим юридичним управлінням... алло, як чути?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, ми чуємо вас, добре чуємо.

ПАВЛІШ П.В. Після консультацій із нашим юридичним управлінням виникли додаткові питання, які ми не можемо вирішити самотійно, тобто треба провести додаткові консультації.

Саме в чому питання полягають? У вирішенні питання щодо заробітної плати членів конкурсних комісій і щодо юридичного статусу тих рішень, які вони будуть приймати. Дані питання нам потрібно узгодити з Вищою радою правосуддя для того, щоб ми все ж таки мали на фініші такий результат плідної роботи.

Тому прошу законопроект 3711 зняти з порядку денного.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, почув.

Михайло Миколайович Новіков, будь ласка. Я знаю, що вчора підкомітет збирався.

НОВІКОВ М.М. Да, доброго дня, колеги. Василь Іванович, зі святом – з Василем, і всіх з Новим роком за старим стилем.

Я хочу звернути увагу, що робота над законопроектом 3711 продовжувалася, про що свідчить те, що ми на чаті постійно оновлюємо редакції даного законопроекту і доопрацювання з урахуванням пропозицій і правок, які нам запропонувало юридичне управління і консультації з органом судової влади.

Тому дійсно я підтримую пропозицію Павліша про те, що нам треба ще доопрацювати, в рамках підкомітету, даний законопроект для того, щоб, можливо, на наступному тижні ми його видали вже в готовому варіанті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую. Почув цю пропозицію.

Я також спостерігав постійно за роботою підкомітету і співголів підкомітету. Тобто дійсно підтверджую, що постійно відбувалися консультації. Я думаю, що пропозиція надати ще час для того, щоби підготувати вже в такому досконалому вигляді цей законопроект, я думаю, що вона є слушною.

_____ . Тим більше це важливі питання, які ми не можемо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Безумовно. Безумовно. Ми, в принципі, просунулися дуже, так сказати, вперед і в пошуку все ж таки того рішення...

ВЛАСЕНКО С.В. Ви, пане голово, були таким "око государеве".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, було "око государеве". А у нас "око голови комітету", обидва ока голови...

ВЛАСЕНКО С.В. Два, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Володимировичу.

Шановні колеги, чи будуть інші пропозиції? Нема.

Тоді я ставлю на голосування порядок денний в цілому, з урахуванням пропозиції народних депутатів Павліша і Новікова виключити сьогодні з розгляду на засіданні комітету законопроект 3711, який ми доопрацьовуємо відповідно до рішення Верховної Ради України.

Прошу голосувати за порядок денний в цілому, з якого ми виключаємо 4 пункт.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко Василь Іванович.
Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.
Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ШПЕНЮВ Д.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук – за. Почув. І Шпенюв – за.

Також у нас 20 – за, проти – 0, утримались – 0. Порядок денний прийнятий в цілому. Переходимо до нашої роботи.

Перший пункт порядку денного – це зміни до Основного Закону України проект Закону про внесення змін до статей 76 та 77 Конституції України (щодо зменшення конституційного складу Верховної Ради України та закріплення пропорційної виборчої системи) (реєстраційний номер 1017). Це законопроект внесений Президентом. Верховною Радою він був попередньо схвалений і внесений зараз до порядку денного нашого комітету.

Ми запросили представника Президента в Конституційному Суді пана Федора Веніславського прийняти участь в засіданні комітету. Він є на зв'язку. Я пропоную надати коротко слово йому, і потім – Ользі Володимирівні Совгирі як голові підкомітету для того, щоб вони доповіли з цього питання.

І якщо немає заперечень, Федір Володимирович, будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Колеги, доброго дня. Всім вітання, зі святами. Міцного здоров'я в новому році і всього найкращого.

Що стосується законопроекту, який ми розглядаємо, то ви всі пам'ятаєте, що в 19-му році Президентом було ініційовано серед інших законопроектів про внесення змін до Конституції України також законопроект за реєстраційним номером 1017 про внесення змін до статей 76 і 77 Конституції України. Це питання було включено до порядку денного і було направлено законопроект до Конституційного Суду України. Конституційний Суд України 16 грудня 19-го року ухвалив висновок, який також, я переконаний, всі читали, висновок про те, що законопроект загалом відповідає вимогам статей 157 і 158 Конституції України.

Конституційний Суд України в мотивувальній частині зробив деякі застереження, які він, як ми вже з вами дискутували з попередніх законопроектів, робити відповідно до Закону про Конституційний Суд і про Конституцію не має права.

Разом з тим можна сказати, що дійсно є певні обґрунтовані зауваження з приводу того, що треба привести кількість народних депутатів України, які мають право звертатися з конституційним поданням до Конституційного Суду України, в пропорційну відповідність до кількості народних депутатів. Тобто, якщо ми говоримо, якщо на сьогоднішній день конституційний склад 450 народних депутатів і десь відсотків 45 мають право звертатися до Конституційного Суду з конституційним поданням, то Конституційний Суд вважає, я думаю, що достатньо обґрунтовано, що необхідно зменшити цю кількість до 30 народних депутатів. Але загалом, ще раз підкреслюю, Конституційний Суд дав висновок про те, що законопроект відповідає вимогам статей 157 і 158 Конституції України, а отже, для Верховної Ради України є всі підстави розглянути цей законопроект і прийняти рішення щодо його ухвалення або відповідно неухвалення.

Що стосується приведення у відповідність кількості народних депутатів, то я думаю, що ми можемо це також зробити паралельно до того моменту, доки цей закон буде застосовуватися, новий, про скорочення кількості народних депутатів і привести якби вже у пропорційну відповідність. Я думаю, тут взагалі ніяких проблем не буде з зменшенням кількості народних депутатів з 45 до 30.

Що стосується другої складової цього законопроекту про запровадження пропорційного типу виборчої системи, то тут Конституційний Суд України також з посиланням на свої попередні правові позиції, де він сказав, що тип виборчої системи є питанням політичної доцільності і має вирішуватися парламентом, сказав, що на переконання Конституційного Суду України, такі зміни до Конституції є обґрунтованими.

Ще раз хочу сказати, що це виходить за межі повноважень Конституційного Суду України – оцінка на предмет обґрунтованості чи необґрунтованості тих чи інших змін, Його повноваження за Конституцією: виключно має бути надана, буде надана оцінка на предмет відповідності статтям 157 і 158. Конституційний Суд сказав, що загалом відповідає цим двом статтям. Тому і у першій і у другій частині цей законопроект може бути розглянутий парламентом і ухвалений як закон.

Тому я думаю, що ми маємо з вами все-таки в залі визначитися з підтримкою цього законопроекту шляхом голосування. І вже тоді набрання ним чинності або, якщо не набере достатньо кількості голосів, тоді вже це питання буде знято.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Федоре Володимировичу.

Перед тим як надати слово Ользі Володимирівні, тут є такий дуже цікавий факт. Саме рівно рік тому, 13 січня 2020 року, ми як комітет

розглядали цей самий законопроект в першому читанні. Ну, просто це як для того, щоб... Чому саме сьогодні? От тому, що це рівно рік виповнився.

Ольга Володимирівна, будь ласка, вам слово.

СОВГИРЯ О.В. Доброго дня...

ВЛАСЕНКО С.В. Тобто це ритуальна дія, а не юридична. Я правильно....?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, це юридична дія в будь-якому випадку.

СОВГИРЯ О.В. Доброго дня, колеги! Згідно з XIII Розділом Конституції України законопроект про внесення змін до Конституції України попередньо схвалюється Верховною Радою більшістю від її конституційного складу, а на наступній черговій сесії затверджується двома третинами.

Законопроект 1017 на цій сесії Верховної Ради України, вірніше на попередній сесії Верховної Ради України був попередньо схвалений 236 голосами. Отже, зараз якраз триває та сама наступна чергова сесія, в розумінні Конституції України, на якій даний законопроект може бути остаточно схвалений як закон двома третинами від конституційного складу Верховної Ради.

Тому є проект висновку комітету про рекомендацію Верховній Раді схвалити зазначений законопроект як Закон про внесення змін до Конституції України. Я пропоную комітету цей проект висновку підтримати і рекомендувати Верховній Раді зазначений законопроект до остаточного схвалення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольго Володимирівно.

Шановні колеги, чи є потреба в обговоренні? Да, будь ласка, Сергій Володимирович Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Звичайно, колеги, є потреба в обговоренні, тому що ми обговорюємо зміни до Конституції до Основного Закону України. І робити вигляд, що нічого не відбувається, напевно, некоректно.

По-перше, я вдячний пану Веніславському, який абсолютно коректно зазначив про те, що висновок Конституційного Суду був у грудні 2019 року. 2019 року. Тобто більше року назад, рік і місяць назад був цей висновок. Висновок містить застереження, і про це прямо сказано в самому висновку. І застереження там не одне, застережень там декілька – 5 або 6, і вони стосуються різних аспектів запропонованого законопроекту про внесення змін до Конституції.

Рік назад комітет, отримавши такий висновок, повинен був застосувати спеціальну процедуру розгляду цього закону. Комітет нічого такого не зробив. Комітет зробив вигляд, що ми маємо позитивний висновок КСУ, хоча формально він таким і є, але у зв'язку з великою кількістю зауважень і застережень, це не зовсім так. І ми не можемо сьогодні рекомендувати Верховній Раді заплющити очі, зробити вигляд, що нібито все добре, і рекомендувати Верховній Раді порушити власний Регламент і прийняти цей закон в цілому, зробивши вигляд, що все нормально.

Так, є багато дискусій і ці дискусії періодично озвучує і пан Веніславський, і Ольга Володимирівна про це говорить, що чи залишати КС повноваження застереження писати чи не залишати. Сьогодні ці повноваження у Конституційного Суду є – писати застереження. Як тільки він написав хоч одне маленьке застереження, а таких застережень тут багато, і про те, що це застереження написано в самому тексті висновку Конституційного Суду, зокрема, там сторінка 5, останній абзац.

Разом з тим Конституційний Суд як застереження наголошує, що... – і далі текст, зокрема, 7 сторінка висновку Конституційного Суду. Абсолютно аналогічне формулювання: Конституційний Суд України як застереження констатує, що... – і далі йде текст. 8 сторінка, 9 сторінка. Застереження, застереження, застереження і застереження. На жаль, сьогодні ми робимо спробу повторити всі ті помилки, які вже робив цей склад комітету, в тому числі, коли приймав абсолютно неконституційні законопроекти, коли робив спробу голосувати те, що очевидно не відповідає ані Конституції, ані міжнародним стандартами, а потім ми скаржимося чомусь на Конституційний Суд.

На жаль, знову таки, мені це нагадує дежавю наших попередніх дій, і, на жаль, дій попереднього Президента, який в правильні закони свідомо впихував неконституційні речі, і нам потім розказували, що воно ніколи не вибухне, бо хто ж посміє цього торкнутися, бо воно ж пам'ятне.

Але знову таки, через якийсь період часу Конституційний Суд був змушений прийняти коректне і виважене рішення і очевидно неконституційні речі визнати неконституційними.

Я пропоную зробити інше, я пропоную зараз не рекомендувати Верховній Раді приймати – робити абсолютно незаконну дію всупереч Регламенту. Я зараз пропоную комітету затвердити процедуру узгодження зауважень, я думаю, що ми це швидко зробимо. Насправді пан Федір справедливо зазначив, що не буде проблеми формально зменшити кількість депутатів до 30-и, зокрема, якщо ми говоримо за це зауваження щодо можливості підписання подання до Конституційного Суду. Та в цьому не буде проблем, це технічна історія, давайте її зробимо і не будемо займатися профанаціями.

Знову таки, "Батьківщина" за те, щоби ми реформували парламент. "Батьківщина" за те, щоби ми підтримували якісь позитивні речі. Але давайте це робити в конституційний спосіб, а потім не відкривати через рік великі очі

і казати: ой, злочинний Конституційний Суд визнав неконституційними наші дії, які очевидно неконституційні сьогодні.

Давайте ми відійдемо від цієї порочної практики. Я ще раз підкреслюю: ми це могли зробити рік назад, тому що висновок грудневий 19-го року. Ми рік, вибачте, колупалися в носі, вибачте за такий не зовсім юридичний термін, замість того, щоб нормально затвердити процедуру, привести цей законопроект у відповідність з тими застереженнями, які зазначив Конституційний Суд, швиденько його розглянути і відправити ще раз в КС. Ми би сьогодні мали інший закон. Це така сама історія, як з ВККСом, люди. Ми кричали вам, що не можна ВККС скасовувати. Ви нам розказували: у нас таке верховенство права, ми більшість, ми робимо все, що хочемо. А зараз ви розказуєте, як ви боретеся за відновлення ВККС. Давайте не повторювати власних помилок. Давайте позбудемся гарної української традиції танцювати гопака на граблях. Давайте діяти відповідно до Регламенту. Давайте діяти відповідно до Конституції. Давайте діяти відповідно до висновків Конституційного Суду України. Зробимо це швидко. І нема з цим жодних проблем.

Якщо ми зараз запустимо швидко... Я бачу можливість швидко це зробити. Якщо ми зараз швидко проголосуємо і створимо новий законопроект на підставі зауважень і застережень, пробачте, Конституційного Суду. Відправимо його в КС. Отримаємо назад. Ми через півроку будемо мати цю норму. Все одно за півроку нічого ні з Верховною Радою не відбудеться, ні з ким нічого не відбудеться. І наступна Верховна Рада буде мати 300 голосів, ну, так як це зазначено в цьому законопроекті, якщо на фініші за це проголосує 300 народних депутатів.

Тому давайте зробимо це все в коректний спосіб. Давайте не бігти, так як завжди скажений принтер бігає, а потім ми отримуємо, на жаль, те, що отримуємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Володимировичу.

Я хотів би все ж таки уточнити вашу пропозицію. Тому що пропозиція щодо узгодження зауважень, наскільки я пам'ятаю, це та пропозиція, процедура, яка могла бути застосована до попереднього схвалення Верховною Радою цього законопроекту. Якщо я правильно пам'ятаю. Тому, якщо у вас є, мабуть, інша пропозиція якась щодо відповідного проекту рішення. Сергію Володимировичу?

ВЛАСЕНКО С.В. Рекомендувати Верховній Раді відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відхилити. Все, почув.

ВЛАСЕНКО С.В. І другим пунктом. Зобов'язати комітет підготувати законопроект щодо змін до Конституції у відповідні статті з урахуванням застережень Конституційного Суду України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Володимировичу, при всій повазі, але ж ми не є суб'єктом як комітет, тобто ви ж пам'ятаєте, або Президент, або 150 народних депутатів.

Почув вашу пропозицію. Поставимо її на голосування.

Шановні колеги, я просто не хочу знову іти в дискусію щодо юридичної сили застережень Конституційного Суду. Ми це обговорювали неодноразово вже на засіданні комітету. І парламент приймав також відповідні рішення, приймав на себе відповідно відповідальність.

Шановні колеги, чи є в когось...

Народний депутат Макаров, будь ласка.

МАКАРОВ О.А. Колеги, я ще раз скажу і наголошу про те, що фракція "Голос", партія "Голос" і я особисто підписував звернення до Президента щодо необхідності і можливості розглянути питання про зменшення кількості народних депутатів з 450 до 300. Ця ідея, я сподіваюсь, була почута Президентом і подано законопроект. Але, на жаль, виконана ця юридична частина написання законопроекту абсолютно неприйнятно, тому це не дозволяє мені особисто і нашій фракції підтримати таке голосування.

Я вам скажу, що не просто Конституційний Суд дав застереження, які ми мали розглядати, він звернув увагу на ті пункти, з якими такі зміни приймати фактично не можна, вони не будуть неконституційними, але вони зроблять невизначеними деякі положення. Я хочу на них зараз наголосити і, як на мене, вони несуть серйозні політичні ризики для країни воюючої.

Зверніть увагу, у нас в "Перехідних положеннях" написано, що після набрання чинності законом про внесення змін до статей 76-77 Конституції щодо зменшення кількості складу, Верховна Рада України обрана до набрання чинності зазначеним законом продовжує виконувати свої функції до, увага для юристів, до наступних виборів народних депутатів.

Це до якої дати, скажіть мені, будь ласка? До дати оголошення виборів, до дати голосування, до дати підведення підсумків чи, можливо, до дати таки набуття чинності новою Верховною Радою? Ця непевність може зробити Верховну Раду, поставити під сумнів Верховну Раду діючу, її чинність до моменту, коли новий склад народних депутатів приступить до виконання своїх обов'язків і депутати набудуть свого статусу. В цій ситуації можлива будь-яка подія на зовнішній арені, будь-яке питання, можливо, виникне, на яке повинен реагувати Верховний Суд. І маючи неоднорідний, м'яко кажучи, склад парламенту і маючи досить агресивного північного сусіда, ми не можемо ставити під загрозу чинність і повноважність Верховної Ради завдяки отаким от "видатним" (в лапках) формуванням "Перехідних положень".

Так само я хотів би сказати, що Конституційний Суд звернув увагу на те, що вилучено абсолютно безпідставно положення про те, що вибори проводяться на основі загального рівного прямого виборчого права шляхом таємного голосування. Я розумію, що є загальна норма, але з точки зору законодавчої техніки незрозуміло, чому загальна норма повторюється в статті щодо виборів місцевих, щодо виборів Президента, а щодо виборів народних депутатів це положення вилучається. Це абсолютно недопустимо з точки зору законодавчої техніки, може бути підставою для якогось іншого тлумачення, чого не треба допускати.

І так само це формулювання, що може бути обрано громадянина, а в новій редакції "може бути громадянин". І Конституційний Суд звернув увагу, що тут можливе подвійне тлумачення. Це не є неконституційним, але знову-таки нас вводить у деяку юридичну невизначеність.

Таких зауважень у нас було б, я нарахував. І ці зауваження не дають... Ми знаємо, що ще пропорційно мала б змінитись кількість, наприклад, народних депутатів, які можуть подавати до Конституційного Суду, звертатись до Конституційного Суду з конституційним поданням. І в цьому випадку пропорційно з 45-и треба було б знизити до 30-и.

Я вважаю, що ми можемо піти по шляху звернення до Президента, там у формальний, неформальний спосіб, як ви вже там спілкуєтесь, чи зібрати підписи 150 народних депутатів, виправити цю помилку, констатуємо на рівні нашого комітету, що такі помилки не треба допускати при підготовці нового тексту Конституції. І, власне, ще в нашу каденцію внести зміни щодо кількісного складу Верховної Ради – з 450 до 300 без оцих от юридичних, я б сказав, недолугостей, які можуть погіршити роботу Верховної Ради, поставити під сумнів компетентність Верховної Ради в цей непростий час.

Тому я пропоную зараз відхилити і піти по шляху формування нового законопроекту згідно законодавства.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олег Анатолійович.

Але в будь-якому випадку такого роду рішення, в принципі, має приймати сама Верховна Рада. Тобто ви ж всі знаєте, що як комітет ми ж не можемо нічого змінювати в тексті. Ми, безумовно, можемо висловити свою власну позицію, але в будь-якому випадку рішення буде приймати Верховна Рада чи підтримувати чи відхилити, тому що це зміни до Конституції.

Ще раз хотів Сергій Володимирович. І якщо більше немає бажаючих, я тоді буду ставити на голосування відповідно два запропонованих рішення.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову.

Я дуже коротко. Я би хотів підтримати Олега Анатолійовича.

Єдине, що я би хотів від себе додати, що визначеність законодавства є одним із основних елементів верховенства права, про що Конституційний Суд говорив неодноразово. Тому невизначеність законодавства, на що неодноразово вказував у застереженнях Конституційний Суд, по цьому законопроекту є порушенням Конституції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Володимирович.

У нас надійшло дві пропозиції. Перша пропозиція – це...

НІМЧЕНКО В.І. Почекайте. Моя фамілія Німченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А я не пам'ятаю... Я не побачив вас. Василь Іванович...

НІМЧЕНКО В.І. Да, мене звати Василь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, у вас зображення... Якщо ви змініте зображення, щоб... О, це буде дуже добре. Зараз ми вас дуже добре бачимо.

Василь Іванович, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Я так розумію, що я у вас дуже дрібний в очах. Я розумію. А навіть виходячи з того, що сьогодні день Василя, я прошу слово. Можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. А вас привітав Михайло Миколайович, і ми всі доєднуємося до цього привітання, Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І. Я не чув. Щиро вітаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мабуть, до засідання комітету.

НІМЧЕНКО В.І. Щиро вітаю всіх зі святами. Шановні колеги, знаєте, те що ми сьогодні обговорюємо і кажемо те, що з "лижні" зняти всі питання про застереження про Конституційного Суду, це є прояв прямого правового нігілізму.

Я хочу вас повернути до статті 80, яка зараз знаходиться на ревізії в Конституційному Суді. Пам'ятаєте, там, чи вам треба нагадувати про те, що якщо законопроект пана Порошенка взяв і від себе подав пан Зеленський. Суд відкрив провадження, і, до речі, там вказано про те, що встановлені терміни розгляду цих застережень. І те, що повернулося до вас рік тому, шановний пане голово, а я як ваш перший заступник, ми повинні були розглянути це питання. Ми повинні були надати оцінку цим застереженням, вони є чи нема. Вони є, і їх шість. Я ще раз повторюю, їх шість!

Я ще раз хочу сказати, що йде питання не просто про застереження, про які тут пан Веніславський нам розказує про те, що це взагалі не має ніякого юридичного значення і не являється юридичним фактом і до цього він веде. Те, що робить свої висновки і умовисновки Конституційний Суд у застереженні, він однозначно вказує на недоречності в цьому законопроекті і про те, що приведе до порушення системності Конституції як єдиного акту. Що там не зрозуміло? Ви чули, що сказав пан Олег? Якщо є протиріччя на сьогоднішній день в разі прийняття цієї норми... А як же остальні норми Конституції?

Дальше. Якщо Конституційний Суд сказав, що є недопустимим, а це так по Конституції є недопустимим, наявність вакууму регулятора конституційного і законодавчого, то це є недопустимим, і про це каже і Конституція. І вони вказують на те, що цей законодавчий акт, якщо він буде застосований, він може привести до вакууму, до наявності часу у просторі, вірніше, в часі, де не буде працювати регулятор. Що тут незрозуміло? Коли в нас є безперервна система законодавчого регулювання.

І третє питання. Коли ми ведемо про застереження, і це чітко однозначно.....(*Не чути*)..... Якщо не розглянуто, не дана йому оцінка на предмет відповідності чи наслідків його, то воно не може бути предметом взагалі розгляду такого законопроекту в парламенті, в парламентській залі. От про що іде мова.

І посиляться на те, що застереження Конституційного Суду нікчемні, тому що це так бачать з Банкової, це, я вам скажу, навіть з точки зору не те що, це навіть той світський юридизм. От про що іде мова. І нести те, що два місяці зараз несуть ідеологію того, щоб нам розгубити цей плацдарм єдиний який лишився останній, форпост – забезпечення верховенства Конституції. І ми бачимо що з нього роблять. І бачимо чому, тому що Веніславський там сидить і він мене чує, починаючи з 80-х відкриті провадження, позовні відкриті провадження і все інше. І от із-за чого

блокується суд, робота. І своїм рішенням, якщо ми зараз вкинемо в Верховну Раду в пленарне засідання цей закон, надамо йому, так сказати, "зелене" світло, ми цим скажемо, що(Не чути)..... Я почув сьогодні від pana Веніславського, який заперечує застереження, будь ласка, без їх розгляду ми не можемо робити круг для того, щоб утверджувати такий законопроект. Він буде в Конституційному Суді слідуючим, повірте мені, я трохи це знаю цей предмет і Веніславський знає цей предмет. Навіщо ви це робите? Ви навмисно це робите.

Колеги, я звертаюся і до pana голови комітету, мого колеги і мого союзника в системі права і правозастосування, давайте ж не допускати цього, не треба, щоб з нас сміялися. Подивіться, ви виборочно берете, що написала Венеціанська комісія стосовно нападок на Конституційний Суд. А от такими діями ми створюємо платформу. І я просив би, шановні колеги, давайте ми все-таки до процедур відноситись, як до обов'язкових дій. Якщо процедура не дозволяє вкидати цей законопроект у зал Верховної Ради для прийняття, оскільки є застереження, є застереження не одне Конституційного Суду, давайте тоді приймемо рішення і дамо їм належну оцінку, як це відповідно робити. Про це каже і Конституція.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович. Ми саме і йдемо так за процедурою, тому що комітет має розглянути попередньо схвалений 236 голосами народних депутатів членів Верховної Ради цей законопроект, тому саме за цією процедурою ми йдемо і розглядаємо. А рішення буде приймати комітет. І відповідне рішення буде приймати Верховна Рада.

Федір Веніславський, будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Шановні колеги, я погоджуюсь, що несуть в своєму висновку, особливо в мотивувальній частині, вказав на деякі, на його думку, на думку Конституційного Суду, проблемні питання.

Але я ще раз хочу підкреслити, що, якщо ми відкриємо резолютивну частину висновку Конституційного Суду України, пункт 1 цієї резолютивної частини чітко однозначно говорить, що законопроект відповідає вимогам статей 157 і 158 Конституції України.

Коли ми відкриваємо Розділ XIII Конституції України, то там є лише одна вимога. А ми з вами все-таки як правники маємо керуватися Конституцією України насамперед, а не тими законами, які колись, можливо, хтось з якимись цілями намагався підкорегувати конституційні процедури, але які по суті, по духу, по змісту, не відповідають Конституції України. Конституція не містить жодних вимог щодо будь-яких застережень Конституційного Суду України. Конституційний Суд однозначно сказав: законопроект 1017 відповідає вимогам статей 157 і 158 Конституції України. Це означає, що Верховна Рада України має всі правові підстави для розгляду цього законопроекту.

А, що стосується оскарження до Конституційного Суду України, як Василь Іванович сказав, законопроекту про внесення змін до статті 80 Конституції України. То тут також не потрібно маніпулювати, оскільки відкриття конституційного провадження абсолютно не означає, що Конституційний Суд вже якимось чином засумнівався в конституційності норми, яку ми з вами всі спільно голосували конституційною більшістю, як того вимагає Конституція України, більше ніж 300 голосів народних депутатів. І зараз, якщо комусь не подобається те, що депутатська недоторканність скасована і звертається до Конституційного Суду, це ще не означає, що Конституційний Суд визнає цей закон таким, що не відповідає Конституції.

Тому я думаю, що у вашого комітету є всі правові підстави рекомендувати Верховній Раді України цей законопроект для розгляду. А Верховна Рада визначиться шляхом голосування.

Дякую.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, а можна уточнити позицію пана Веніславського? Він тільки що рекомендував комітету не дотримуватись законів?

(Загальна дискусія)

ВЛАСЕНКО С.В. І як розуміти цей спіч, коли був представник Президента в Конституційному Суді сказав про те, що є Конституція, а є якісь погані закони, які треба не виконувати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, ми зараз, по-перше, не в Конституційному Суді. Федір Володимирович, будь ласка, давайте, я все ж таки головую на цьому засіданні для того, щоб всі не говорили одночасно.

Було питання від народного депутата Власенка до народного депутата Федора Веніславського.

Федір Володимирович, якщо ви бажаєте, можете відповісти.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Я не закликав не виконувати закони. Я сказав лише, що Комітет з правової політики має оцінювати законопроект на предмет відповідності розділу XIII Конституції України. Конституційний Суд чітко і однозначно сказав, що законопроект відповідає вимогам...

ВЛАСЕНКО С.В. Не повторюйте нісенітниці, які ви вже говорили. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, давайте ви не будете перебивати. Все, зрозуміло.

Василь Іванович, будь ласка, ще раз.

НІМЧЕНКО В.І. Я вибачаюсь. Я хочу відповісти колезі моєму стосовно Конституційного Суду. Якщо ви не знаєте матеріальну частину, то я хотів би, щоб ви не застосовували слово "маніпуляція". Конституційне подання, яке подається до Конституційного Суду і суд відкриває провадження виключно за умови наявності правового обґрунтування щодо неконституційності оспорюваних норм. Прочитайте і вам буде зрозуміло. А все інше – це вже правова оцінка, щоб ви розуміли роботу Конституційного Суду.

Якщо ви там були ідеологом і ми сьогодні підготували закон, як робити Конституційному Суду, як його приймати, то це ганьба. Але те, що ви зараз понесли і назвали маніпуляцією. Шановний, вивчіть матеріальну частину. Тому що політичний треп, який несеться з приводу Конституційного Суду, він не витримує ніякої критики в правовому полі серед юристів України. Щоб ви розуміли.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, ми вас почули. Розуміємо вашу позицію. Але серед юристів України є дуже багато думок щодо різних рішень Конституційного Суду України. І це добре, тому що...

ВЛАСЕНКО С.В. Бо такі юристи, на жаль. Бо такі юристи, на жаль.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Всі.

(Загальна дискусія)

Сергій Володимирович, да, давайте так, ми зараз не обговорюємо питання діяльності Конституційного Суду...

НІМЧЕНКО В.І. Я мав на увазі, що рішення Конституційного Суду є обов'язковим, не підлягає обговоренню, тим більше, бути названим там чи нікчемним, чи неконституційним. Його треба виконувати. Оце є маніпуляція, те, що робить...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, не хочу заглиблюватись, занурюватись у цю дискусію, але моя позиція як юриста в першу чергу, що будь-яке рішення будь-якого органу підлягає будь-якому обговоренню. Тобто тому що це є право кожного громадянина – обговорювати будь-яке рішення будь-якого органу.

Шановні колеги, якщо немає інших пропозицій...

НІМЧЕНКО В.І. До чого тут обговорення до виконання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, ви сказали, що не підлягає обговоренню, я тому так і коментував. Да, Василь Іванович, я просто...

НІМЧЕНКО В.І. Я сказав, да, підлягає виконанню, не безоговорочно, это не каже, що без обговорення, обов'язково безоговорочно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Висновок Конституційного Суду щодо 1017, він в резолютивній частині також містить...

ВЛАСЕНКО С.В. Висновок – цільний документ, не маніпулюйте!
Висновок – цільний документ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не маніпулюю, я просто вважаю...

НІМЧЕНКО В.І. Ви що, не розумієте правову позицію, що таке юридична позиція? Шановні колеги, що ми робимо?

В мотивувальній частині це є правова позиція. Так працює Європейський суд, ви ж це знаєте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я почув, все, почув всі позиції, пропоную перейти до голосування.

НІМЧЕНКО В.І. Пане Андрію, навіщо ви дійсно заводите не туди?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, законопроект попередньо схвалений парламентом, 236 голосів. Ми як комітет також маємо відповідно свою виконати функцію. Ми можемо прийняти будь-яке передбачене законом рішення або рекомендувати прийняти в цілому як закон, або як запропонував...

ВЛАСЕНКО С.В. Та ні, пане голову, ви не праві. Вибачте, при всій повазі до вас, ви не праві. Є жорстка вимога Регламенту, як діяти в такій ситуації, а ми робимо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вимогу Регламенту ми обговорювали неодноразово щодо застережень. Ми це обговорювали неодноразово, але ця вимога не співвідноситься із Конституцією і з Законом про Конституційний Суд.

ВЛАСЕНКО С.В. Хто сказав?

НІМЧЕНКО В.І. Хто сказав, не співвідноситься? Почитайте рішення 2222 знамените Конституційного Суду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, шановні колеги!

НІМЧЕНКО В.І. Це єдиний регулятор, щоб ви розуміли, пане голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ще раз, законопроект попередньо схвалений парламентом і ми маємо як комітет виконати свою функцію. Це наше не тільки право, але і обов'язок. Але рішення комітету може бути різним, так як депутати вирішать, таким рішенням...

ВЛАСЕНКО С.В. Не може бути. Закон не дає альтернативи тут.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, ця процедура могла бути застосована до попереднього схвалення. Ну давайте ми не будемо повертатися до того етапу, який вже пройдений.

Ітак, у нас є перша пропозиція рекомендація прийняти в цілому як закон.

Є друга пропозиція, Сергій Володимирович, поправте, якщо я некоректно сформулюю, не приймати в цілому як закон. Так?

ВЛАСЕНКО С.В. Не зовсім так. Відхилити. Перший пункт – відхилити. І другий пункт – рекомендувати Верховній Раді створити робочу групу щодо розробки законопроекту по зменшенню кількості народних депутатів з урахуванням застережень Конституційного Суду України. Отак звучить моя пропозиція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну робоча група з питань зміни...

ВЛАСЕНКО С.В. Рекомендувати Верховній... Пане голово, це ж моя пропозиція?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я почув пропозицію. Робочі групи у нас, в принципі, за регламентом – це робочі групи комітетські.

Але я почув пропозицію. Я поставлю як ви її озвучили. Рекомендувати Верховній Раді створити робочу групу для напрацювання змін до Конституції з урахуванням застережень Конституційного Суду. Правильно? Зараз, я просто занотую собі.

НІМЧЕНКО В.І. Новий законопроект. Вже пройшов рік. Читайте Конституцію теж. Ми не розглянули застереження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І у нас дві пропозиції. Добре. Пропоную перейти до голосування.

Ставлю на голосування першу пропозицію рекомендувати Верховній Раді прийняти поданий Президентом проект Закону про внесення змін до статей 76 та 77 Конституції України (щодо зменшення конституційного складу Верховної Ради України та закріплення пропорційної виборчої системи) (реєстраційний номер 1017) (від 29 серпня 2019 року) прийняти в цілому як закон.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не почув.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Почув.

Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич. Руслан Петрович не чує.

Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Народний депутат Соболев. Сергій Владиславович, не чую.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. Утримався.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голову, у мене процедурна пропозиція. Ну, я розумію результати голосування...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 13 – за, проти – 1, 5 – утримались. Рішення прийнято.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову. Але у мене процедурна пропозиція. Доповідає Ольга Володимирівна Совгіря, наскільки я розумію, це питання?

СОВГИРЯ О.В. Да.

ВЛАСЕНКО С.В. У мене пропозиція, щоб Ольга Володимирівна під час доповіді у Верховній Раді наголосила на тому, що за цей законопроект в

такому вигляді голосували лише представники однієї фракції, фракції "Слуга народу".

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, якщо вона, Ольга Володимирівна буде вважати за потрібне це доповісти, то це її право.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, у мене така є пропозиція процедурна. Тому я прошу її обговорити і, якщо треба, проголосувати. А не Ольга Володимирівна визначить... Ольга Володимирівна доповідає не свою позицію з трибуни Верховної Ради. При всій повазі до Ольги Володимирівні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Володимирівна, вам слово, будь ласка.

СОВГИРЯ О.В. Ну тоді нам потрібно прийняти рішення про включення цієї пропозиції в проект висновку комітету. Тому що я доповідаю те, що сказано в проекті висновку комітету. І відповідаю на запитання. Тобто або ви можете... *(Не чути)*

ВЛАСЕНКО С.В. При всій повазі до вас, шановна пані Ольго Володимирівно, ви доповідаєте з цього питання позицію комітету. Позицію комітету!

СОВГИРЯ О.В. Правильно! Викладену у проекті висновку комітету.

ВЛАСЕНКО С.В. Те, що за це проголосували лише "Слуги народу", всупереч застереженням Конституційного Суду – це позиція комітету. Не треба нічого додатково включати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, ви маєте як член комітету право висловити свою окрему думку, яка надасть вам право з цього питання виступити, наскільки я пам'ятаю, на пленарному засіданні.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, я вам щиро вдячний за те, що ви захищаєте мої права. Я в стані це зробити сам. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, дякую. Але ми вже проголосували відповідний висновок.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Вам запропоновані до переднього розгляду два законопроекти, один основний, один альтернативний. Це проект Закону про конституційну процедуру (реєстраційний номер 4533), який був, наскільки я пам'ятаю, розроблений і підписаний членами робочої групи, відповідно створеної керівництвом Верховної Ради України, і альтернативний до нього – законопроект 4533-1.

Я хочу надати слово...

Да, по-перше, я хочу перевірити, чи доєдналися до нас автори... (*Шум у залі*) Да, ми запрошували Сергія Алексєєва офіційно від авторів альтернативного законопроекту. Чи є Сергій зараз з нами? Тому що є тут, багато хто доєднався, але не можна ідентифікувати. Не бачу Сергія. Добре.

Але це попередній розгляд. Я тоді пропоную надати слово Ользі Володимирівні Совгирі, вона як співавтор основного законопроекту і як голова підкомітету може доповісти з альтернативного.

Будь ласка, Ольга Володимирівна.

СОВГИРЯ О.В. Колеги, в нас є два законопроекти – це 4533 і 4533-1. Перший законопроект – це законопроект про конституційну процедуру. Він дійсно розроблений і зареєстрований робочою групою з питань вирішення конституційної кризи.

Про що ці обидва законопроекти. Ці законопроекти про процедуру діяльності Конституційного Суду.

Яка модель пропонується в цих законопроектах. Це закон про Конституційний Суд, який містить матеріальні норми, які регулюють діяльність Конституційного Суду. І відповідно перший і другий закон пропонують, щоби процедура діяльності Конституційного Суду визначалася цими законами, тобто одним із них, з можливістю залишення для Конституційного Суду повноваження визначати окремі питання процедури його діяльності на рівні відповідно процедурних актів, які буде приймати сам Конституційний Суд. Це основна така ідея обох цих законопроектів.

Далі в кожному із них визначаються процедурні моменти загальні, які стосуються діяльності Конституційного Суду, і окремі особливості процедур розгляду справ, які стосуються окремих повноважень Конституційного Суду. Це свого роду такі міні кодекси конституційного судочинства і тому я висловлюю пропозицію внести ці законопроекти в порядок денний Верховної Ради і розглянути їх відповідно за встановленою Регламентом процедурою.

Якщо є певні запитання до змісту цих законопроектів у членів комітету, я готова на них відповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга Володимирівна.

Чи будуть якісь зауваження або питання? Якщо нема, то тоді ... Олег Анатолійович, будь ласка.

МАКАРОВ О.А. Ольга Володимирівна, у мене є питання. Скажіть, будь ласка, чи залучалися... Ну, ви фахівець надзвичайно високого рівня, абсолютно без іронії це кажу, і розумію те, що ви брали участь у розробці цього законопроекту, зразу довіру до нього викликає.

Але хотілось би почути, чи були залучені спеціалісти інші, які мали би іншу точку зору, можливо? Чи була яка дискусія стосовно якихось положень

стосовно можливості прийняття цього закону шляхом внесення змін в Закон про Конституційний Суд? Чи є позиція Конституційного Суду з цього приводу?

Тобто в результаті яких дискусій ми прийшли до цього тексту, який зараз є? І, власне, які варіанти ми відкинули для того, щоб розуміти, де ми зараз знаходимось в цій дискусії? Оскільки це питання таке фундаментальне, і щоб оцю архітектуру, як ви любите казати, Конституційного Суду не порушити, хотілося би розуміти, як вибудовувався саме цей варіант цієї архітектури.

Дякую.

СОВГИРЯ О.В. Так. Цей законопроект розроблявся близько року, про конституційну процедуру. Зараз це вже такий фінальний варіант. Дійсно, була дискусія серед фахівців.

Кого я залучала: це Київський національний університет, це Львівський національний університет, Ужгородський, Чернівецький, Одеська юридична академія, Харківська юридична академія і ще Інститут держави і права Корецького приєднувався також. Фахівці цих установ брали участь у розробці цього законопроекту, була на певному етапі дискусія щодо того, в якій формі це має бути в якості змін до Закону про Конституційний Суд чи це може бути окремий документ. І в принципі, в результаті дискусії ми дійшли такої згоди, що на суть питання це не впливає, тобто якщо парламент вирішить, що доцільно розділити ці два відповідно закони, це абсолютно не суперечить ні Конституції, ні якимось позиціям Венеційської комісії, які висловлювалися з цього питання. Тобто це, так, можуть бути зміни до Закону про Конституційний Суд, але це цілком може бути і самостійний закон.

Тому ми розробили це як окремий закон з позиції зручності використання його як окремого закону. Це, по-перше.

По-друге, для того, щоб десь слідувати тій логіці, яка існує в інших судових процесах, коли судовий процес, кримінальний процес чи будь-який Адміністративний кодекс адміністративного судочинства пропонується окремими відповідно процесуальними документами. По суті, я повторюю, цей законопроект, його можна було спокійно назвати "Конституційно-процесуальний кодекс" чи "Кодекс конституційного судочинства".

МАКАРОВ О.А. А стосовно залучення фахівців з Конституційного Суду що скажете, вони висловлювались?

СОВГИРЯ О.В. Так, була така пропозиція на робочій групі і я передавала в секретаріат Конституційного Суду цей законопроект для опрацювання і були висловлені пропозиції, які ми також розглядали на робочій групі, частково вони були враховані.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Я як народний депутат і член робочої групи, який також підписав цей законопроект, я повністю підтримую необхідність перенесення питання, так скажемо, конституційного процесу на рівень закону, і повністю погоджуюсь із самою моделлю, яка запропонована.

Народний депутат Демченко хоче висловитися з цього приводу. Будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Колеги, доброго дня! Всіх зі святами! Василь Іванович, вас особисто з днем Василя! Хай щастить, здоров'я!

НІМЧЕНКО В.І. Будемо жити!

ДЕМЧЕНКО С.О. Згоден.

Шановні колеги, особливо, члени робочої групи, відповідно, які готували відповідний законопроект! У продовження питання, що задав пан Макаров, я хотів звернути увагу, що ми можемо з вами зробити хоч шість законів, які будуть стосуватися процесу і розділити це ще на 10 підзаконних актів. Але чи це є зручним, чи це є правильним з точки зору суперечності можливої між цими законами і чи є дійсно правильним до законодавчої техніки формувати чи регулювати одне і те ж питання різними законами – тут про це.

Що в нас на сьогоднішній день може вийти в результаті прийняття даного законопроекту? В результаті прийняття даного законопроекту в нас буде діючий Закон "Про Конституційний Суд України", цей закон та діючий Регламент Конституційного Суду України. Всі ці три нормативних акта, вони регулюють однакові питання і перемешуються один з іншим.

Більш того, зараз цей законопроект, який пропонується, він вступає у суперечність взагалі із Законом "Про Конституційний Суд України". В одній із норм даний законопроект вказує про те, що норми Конституційного Суду України мають лише щодо однієї обставини переважну силу, а в інших питаннях стає зрозумілим, що цей закон, який зараз як законопроект, з незрозумілих підстав набуває пріоритет по відношенню до норм Закону "Про Конституційний Суд України".

На мою думку, є неправильним такий підхід щодо законодавчої техніки насамперед, і надалі буде дуже незручно і буде виникати дуже багато питань, якщо цей законопроект буде проголосований Верховною Радою.

Я пропонував би, або всі ці положення, які зараз пропонуються включити до діючого Закону "Про Конституційний Суд України", або виключити відповідні норми, які, як сказала пані Совгіря, є процесуальними. Не процедурними, я підкреслюю, а процесуальними – це різні речі. І виключити їх з Закону "Про Конституційний Суд України", тоді відокремити в цей новий законопроект. Тоді буде і логіка, тоді буде і зручність, тоді і не

буде суперечностей між нормами, ну на мою думку, однакових по силі двох законів. Це щодо процедурних моментів.

Тепер я хотів би звернути увагу, колеги, що ми зараз розглядаємо питання щодо включення проекту до порядку денного. І всім зрозуміло, всі знають, що відповідно до регламенту, ми домовилися розглядати лише питання на відповідність чи невідповідність Конституції положень даного законопроекту. Це насамперед я хотів обговорити і почути також відповідь, крім першого питання, що я казав, від членів робочої групи або від авторів, якщо вони тут присутні, відповідного законопроекту.

Так я хотів звернути увагу, колеги, на діючу норму Конституції – статтю 152, яка визначає, що закони та інші акти за рішенням Конституційного Суду України визнаються неконституційними повністю чи в окремій частині, якщо вони не відповідають Конституції України, або якщо була порушена встановлена Конституцією України процедура їх розгляду, ухвалення або набрання чинності. Тобто відповідне положення Конституції, я звертаю увагу, ніяк не відокремлює по силі або наслідків, або причин способу скасування визнання неконституційними положень відповідних законів. Тобто або це є неконституційні по суті відповідні положення законів, або ці положення ухвалені невідповідно до процедури.

Конституція не розділяє наслідки, що в одному випадку наслідки малі по силі мають бути, в іншому великі. На жаль, в законопроекті, на мою думку, відповідно до проекту статті 58, автори законопроекту намагаються розділити за силою наслідки відповідних причин неконституційності тих чи інших законів. Так вони вказують, що є у нас наслідок: в разі визнання акта неконституційним, якщо він унаслідок процедур є неконституційним, то суд обов'язково продовжує застосовувати відповідний акт, він обов'язково у відповідному рішенні має це зазначати.

Я ще раз кажу, це є наслідок, який ставить у привілейоване положення причину, якщо відповідний законодавчий акт скасований саме за

неузгодженням процедури прийняття відповідного акта. Тому я думаю, що це протирічить частині першій статті 152 Конституції України. Немає пріоритету, чи це скасований законодавчий акт, визнаний неконституційним по суті, чи внаслідок того, що була порушена процедура його розгляду, ухвалення або набрання ним чинності.

Другий момент, колеги. Відповідно до цієї статті 152 закони, інші акти або їх окремі положення, що визнані неконституційними, втрачають чинність із дня ухвалення Конституційним Судом України рішення про їх неконституційність, якщо інше не встановлене самим рішенням, але не раніше дня його ухвалення. Відповідна норма Конституції, на мою думку, не обмежує ніяким чином Конституційний Суд при ухваленні рішення встановлювати чи не встановлювати строк втрати чинності. Який строк встановлювати, в яких випадках – це є прерогатива Конституційного Суду України, це є його повноваження.

Відповідним законопроектом, який пропонується, пропонується обмежити повноваження Конституційного Суду України в цьому питанні. Підкреслюю, повноваження, які встановлені Конституційним Судом України. А саме: в цій же статті 58 пропонується зробити обов'язковим для Конституційного Суду встановлювати особливий строк для втрати чинності законом, яким встановлена юридична відповідальність, при цьому такий строк не може складати менше трьох місяців.

Тобто ми робимо дві обов'язкові речі: ми звужуємо повноваження Конституційного Суду України, які передбачені Конституцією України. На мою думку, це положення внаслідок цього протирічить статті 152 Конституції України також.

І четвертий момент, на який я хотів звернути увагу. Частина третя статті 152 Конституції України: "Матеріальна чи моральна шкода, завдана фізичним або юридичним особам актами і діями, що визнані

неконституційними, відшкодовується державою в установленому законом порядку".

Про що йде мова? Конституція не розділяє, знову ж таки, матеріальну і моральну шкоду щодо фізичних осіб та юридичних осіб. І ту і ту шкоду вона ставить на один рівень, на один шпальт.

Що ж робиться в законопроекті, що пропонується автором? У частині третій статті 58-ї пропонується, що... Я перепрошую, в статті 64-й у частині другій пропонується: "Матеріальна і моральна шкода, завдана фізичним особам, та матеріальна шкода, завдана юридичним особам актами і діями, що визнані, відшкодовується у судовому порядку".

Автори законопроекту чомусь вважають, що в судовому порядку моральну шкоду юридичних осіб можна не відшкодовувати і вказують прямо на це у своєму законопроекті.

Я не кажу про те, що вони взагалі виходять за загальні принципи відшкодування шкоди юридичним особам. Я кажу насамперед про те, в тому числі і насамперед, що ця норма законопроекту протирічить частині третій, яку я цитував, 152-ї, яка прямо передбачає можливість відшкодування шкоди, моральної шкоди юридичним особам.

Тому я прошу авторів прокоментувати перше питання, пов'язане з неправильним підходом, на мою думку та пана Олега Макарова, щодо відповідної техніки і підготування саме в такому вигляді законопроекту, законодавчої ініціативи. І прокоментувати три, як на мою думку, позиції щодо протиріччя положень відповідного законопроекту Конституції України.

Дякую.

СОВГИРЯ О.В. Дякую за запитання.

Ні у мене, ні у фахівців, які працювали над розробкою цього законопроекту, не виникло запитань щодо суперечностей цього законопроекту Конституції.

Щодо коментарів по конкретним положення, я нагадаю, що, по-перше, вчора відбувалося засідання підкомітету, на якому, на жаль, ви не були присутні і не мали можливості поставити ці запитання. Це перше, що ми маємо.

Другий момент – це, я нагадую, що це включення законопроекту до порядку денного і воно не передбачає обговоренню цього законопроекту по суті.

Тому прошу підтримати цей законопроект на включення в порядок денний. Обговорення по суті я буду пропонувати детальне при підготовці і першого, і другого законопроекту до першого читання.

Щодо вашого зауваження про те, що процесуальні і процедурні – це різні речі. Ви знаєте, я можу назвати десь приблизно 7 дисертацій, які були захищені протягом останнього часу, коли розглядалося це питання, і їх автори все-таки не дійшли згоди чи це тотожні поняття, чи все-таки варто розділяти процес і процедуру, тобто це дуже дискусійне положення.

А щодо другого вашого запитання – про систему нормативних актів, які будуть регулювати діяльність Конституційного Суду. В принципі, я вже під час першого виступу на цьому наголосила, що ніякої проблеми немає і, більше того, Венеційська комісія нам наголосила на тому, що така система, яка міститься в законопроекті 4533, має бути.

Суть полягає в тому, що це має бути Конституція, закон чи закони, які містять матеріальні і процесуальні відповідні норми, і певні питання діяльності Конституційного Суду. Звичайно, що ми не можемо не залишити на рівень самого Конституційного Суду, що ми, власне, в законопроекті і пропонуємо.

Тобто наша система, яка пропонується в законопроекті, буде включати три рівні. Це Конституція. Закон про Конституційний Суд і Закон про конституційну процедуру. І третій рівень – це внутрішні акти Конституційного Суду. Зокрема, ми передбачаємо можливість прийняття

Регламенту Конституційного Суду з тих питань і відповідно до тих положень, які передбачаються законом про конституційну процедуру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга Володимирівна.

Я також хочу нагадати, що ми знаходимося на стадії попереднього розгляду.

Сергій Олексійович, будь ласка, давайте з урахуванням...

ДЕМЧЕНКО С.О. Так, дякую. Я пам'ятаю, пан Костін, що ми знаходимося на стадії попереднього розгляду. І я звернув увагу на те, що саме на цій стадії ми вирішуємо в комітеті зараз на нашому засіданні, чи є підстави вважати, що положення відповідного законопроекту містять положення, які протирічать Конституції України.

Саме на ці положення я звернув увагу і жадав відповіді від авторів законопроекту. На жаль, автори законопроекту не спростували відповідні твердження, про які я вказав, на невідповідність Конституції відповідних положень. Я договорю.

СОВГИРЯ О.В. Добре, давайте, по кожному запитанню. Все, нема питань, спростовуємо ці питання...

ДЕМЧЕНКО С.О. При всій повазі до колежанки, пані Ольго, я договорю, а потім ви зможете задати свої питання. Я думаю, це буде виправдано з техніки спілкування між людьми. Правильно?

Я зараз звертаю увагу, що не надано відповіді, не спростовані відповідні положення. Більш того, я не вважаю доречним вважати спростування посилення на те, що був підкомітет, членом якого я не являюсь, підкреслюю, колеги. І те, що це не обговорювалось на підкомітеті, це не означає, що комітет не має права обговорити на засіданні...

Більш того, я як народний депутат маю право на ці запитання і маю отримати відповіді. Якщо цих відповідей не існує або не хочуть їх надавати, тоді вважається, що я правильно займаю відповідно позицію, і у нас є підстави для твердження, що відповідні положення законопроекту не відповідають Конституції.

І тоді в мене буде пропозиція, пане голово. Я вважаю необхідним, щоб зараз ніяк не ущемляти якісь амбіційні питання, пов'язані з авторами законопроекту. Я б запропонував відкласти це питання і зразу утворити робочу групу і розробити дійсно нормальний законопроект, який відповідав би і положенням Конституції України, і юридичній техніці підготовки відповідного закону. Оскільки, я ще раз підкреслюю, щодо юридичної техніки, у нас процесуальні питання зараз врегульовані частково чи повністю (це кожний як хоче), але врегульовані Законом "Про Конституційний Суд України". Іще раз кажу, даний законопроект вступає в протиріччя з цим законом. Ми не можемо, якщо зараз скажуть, ми до другого читання зробимо правки, колеги, ми не зможемо зробити правки шляхом виключення положень з Закону "Про Конституційний Суд України", якщо зараз у нас немає їх в первісному законопроекті, який зараз ми обговорюємо.

Тому я пропоную зараз відкласти це питання і розглянути на робочій групі, окремо утвореній, за головуванням пана Костіна, пані Совгирі, без різниці кого, але зробити дійсно якісні законопроекти, оскільки питання стосуються роботи Конституційного Суду України, який, за думкою окремої частини правового суспільства, знаходиться в кризі. На мою думку, він не знаходиться в кризі, на сьогоднішній день він має всі підстави працювати.

Я хотів ще звернути увагу на коментар щодо Венеційської комісії. То якщо ми висновок Венеційської комісії глянемо по суті, там немає, що ми маємо ухвалити саме цей закон. Там є питання пов'язане з тим, що є розумно (як рекомендація) виокремити, можливо, процесуальні питання, пов'язані з діями процесуальними Конституційного Суду України. Це було пов'язано з

існуючим діючим на сьогоднішній день Регламентом Конституційного Суду України, з положеннями, які там не зовсім, скажемо так, є зрозумілими для членів Венеційської комісії. Але знову ж таки, колеги, ми нічого не робимо навіть в "перехідних положеннях" даного законопроекту щодо Регламенту Конституційного Суду України, нічого щодо цього не вказуємо. Це також входить в протиріччя. І Венеційська комісія не казала нам, що зробіть два чи три нормативних акти, якими будуть врегульовані процесуальні питання діяльності Конституційного Суду України.

Тому, будь ласка, колеги, я прошу на це звернути увагу. І моя пропозиція це питання на сьогоднішній день відкласти, утворити робочу групу з розробки відповідного законопроекту, який врахує всі ці моменти на які я вказав, і насамперед – питання щодо неконституційності відповідних положень даного законопроекту.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, я почув вашу пропозицію. Я хоч і хотів, перед тим як надати слово Ользі Володимирівні, просто уточнити. Ви це говорили про основний законопроект чи про обидва?

ДЕМЧЕНКО С.О. Я вважаю, що обидва законопроекти є сенс відкласти і зробити робочу групу якій врахувати і основний і альтернативний законопроект. Проробити свій комітетський законопроект в нормальному вигляді, врахувати всі питання. Обговорити його з Венеціанською комісією попередньо. І після цього виносити його до зали.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ольго Володимирівно, будь ласка.

СОВГИРЯ О.В. Шановні колеги, я вважаю, що, по-перше, недопустимими є образи з боку колег і звинувачення в якійсь амбітності чи ще чомусь. Тому я закликаю і Сергія Олексійовича і всіх колег дотримуватись елементарних норм етики. Тому що зараз ви висловилися не тільки на мою адресу, а й на адресу всіх тих поважних фахівців, які працювали над цим законопроектом і відповідно зробили дійсно якісний документ, на мою думку, і на думку багатьох фахівців. Тому, будь ласка, прошу тримати все-таки в певних рамках ваші висловлювання. Це, по-перше.

По-друге, щодо суперечності. Якщо би ви знайомилися детально із законопроектом, ви би побачили, що в законопроекті передбачається абсолютне узгодження його з положеннями Закону про Конституційний Суд, відповідно виключається дублювання. Виключаються ті положення закону, пропонується точніше, виключити ті положення Закону про Конституційний Суд, які на сьогодні стосуються процедурних норм його діяльності і перенести їх повністю на рівень Закону про конституційну процедуру.

Це абсолютна маніпуляція про те, що цей закон, у випадку набрання ним чинності, призведе до якогось конфлікту чи колізії між нормативними актами. Це неправда. І Закон про конституційну процедуру чітко виписаний. У жодного фахівця, який працював в робочій групі над цим законопроектом, не було зауважень щодо суперечностей між окремими положеннями цього законопроекту чи суперечності між цим законопроектом і з Законом про Конституційний Суд.

Щодо Венеціанської комісії. Я вже говорила про це на попередніх наших засіданнях і ще раз повторюю, що коли Венеціанська комісія давала і проводила попередні консультації, мною передавався (і це зафіксовано представниками Ради Європи), цей законопроект передавався до Венеціанської комісії на розгляд. Тому що, повторюю, цей законопроект розробляється вже близько року. І Венеційська комісія, даючи висновок, принаймні, ті представники Венеційської комісії, з якими я зустрічалася, я

попросила їх оцінити цей законопроект і саму можливість відобразити у висновку Венеційської комісії щодо конституційної кризи саму можливість регулювання процедури діяльності Конституційного Суду як закону. Тому Венеційська комісія цей законопроект розглядала.

Якщо після того, як парламент внесе цей законопроект до порядку денного, буде пропозиція членів комітету передати законопроект на розгляд Венеційської комісії, я вважаю, що ми маємо з радістю на це погодитися, передати цей законопроект на Венеційську комісію. І при підготовці до другого читання врахувати зауваження Венеційської комісії, так, власне, як ми це і робили вже при роботі над законопроектом про судоустрій.

Інших зауважень до конституційності цього законопроекту я не бачу. Я їх спростовую. Якщо є потреба говорити подетально, давайте відкриваймо текст законопроекту і будемо це робити.

Але я повторюю, що на даному етапі йдеться про включення цього законопроекту до порядку денного, і, скажімо так, це не виправдання, що я говорю, що, так, там є неконституційні норми, тому давайте включимо, потім виправимо. Це абсолютно не так. Я не бачу положень, які суперечать в цьому законопроекті Конституції.

Підписали цей законопроект всі представники робочої групи, представники всіх фракцій, крім тих, які подали свій альтернативний законопроект.

Тому я все-таки пропоную комітету включити ці законопроекти до порядку денного сесії і розпочати роботу над якісною зміною в діяльності Конституційного Суду. Тому що, я нагадаю, що Венеційська комісія зробила зауваження до діяльності Конституційного Суду, і, вибачте, не бачити чи ігнорувати ці зауваження просто неможливо, з моєї точки зору.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга Володимирівна.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я короткий коментар щодо того, що сказали, пане Андрій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, якщо це буде короткий, але Сергій Володимирович підняв руку.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дуже короткий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви просто декілька разів вже висловлювалися.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я хотів звернути увагу, що скільки б ми не говорили, що документ якісний, від того, що ми говоримо, що він якісний, він таким не стане. Я хотів звернути увагу, що дублювання, якого нібито не існує, з боку попереднього оратора що було сказано, на жаль, воно існує. Якщо ми візьмемо... Я просто не тільки "існує" скажу, а окремі посили на норми, які є.

У нас стаття 2 законопроекту, вона повністю тотожна статті 2 Закону "Про Конституційний Суд України". Лише там змінюються назви: там мова йде, що це принципи, в законі діючому – що це засади. Стаття 5 законопроекту повністю дублює статтю 7 діючого Закону "Про Конституційний Суд України".

СОВГИРЯ О.В. Ну якщо ви самі говорите, що змінюється, то як же вона тотожна?

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте ми будемо по одному.

ДЕМЧЕНКО С.О. Якщо дозволите, договорить.

Стаття 7 законопроекту повністю дублює положення статті 74. І так далі, і так далі, безліч дублювань.

Тому я ще раз підкреслюю, просто стверджувати про те, що чогось немає, внаслідок цього це не зникне. Я конкретно вказав на конкретні статті. І питання що немає дублювання – ні, дублювання є. Це не сама основна проблема, на жаль чи на радість. Основна проблема зараз, на сьогоднішній день – я бачу питання щодо неконституційності окремих положень і я бачив проблему, ще раз кажу, основну, що не можна питання процесуальні в різних законодавчих актах регулювати окремо. Ми маємо регулювати або процесуальний акт, запитання в даному випадку, окремо лише в цьому законопроекті, тоді виключити їх з Закону "Про Конституційний Суд України" і Регламенту або ми маємо все це разом регулювати в Законі "Про Конституційний Суд України".

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Сергій Володимирович, дякую за позицію. Зрозуміло.

Між тим, ми зараз ще раз глибоко пішли в обговорення законопроекту. І питання дублювання, це, на мій погляд, вони не мають відношення до якихось потенційних суперечностей Конституції, і саме тому такого роду питання можуть бути...

ДЕМЧЕНКО С.О. Суперечності Конституції я сказав окремо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую Сергій Олексійович, да, я перепрошую, давайте я закінчу.

Саме ці питання можуть бути обговорені під час підготовки законопроекту до першого читання, і тоді вже комітет зможе прийняти відповідне рішення чи підтримувати, чи робочу групу. Але на стадії

попереднього розгляду ми маємо сконцентруватися на питаннях неконституційності. Я бачу, Василь Іванович, да, те, що ви хочете сказати.

Сергій Володимирович Власенко. Потім – Василь Іванович Німченко.

ВЛАСЕНКО С.В. Шановний пане голову, дивіться, я би хотів підтримати Ольгу Володимирівну, але трошки модернізувати її пропозицію. Ніхто не заважає нам на цій стадії відправити законопроект до Венеційської комісії. Давайте сьогодні приймемо рішення, що ми відправляємо цей законопроект. Законопроект зареєстрований у Верховній Раді, не грає ролі, чи він включений, чи не включений до порядку денного, якщо є серйозні дискусії щодо конституційності, щодо відповідності цього законопроекту висновкам самої Венеційської комісії.

Ольга Володимирівна каже про те, що нібито цей законопроект розглядався там, неформально, скажемо так уже, Венеційською комісією. Нема питань, давайте сьогодні приймемо рішення і попросимо голову комітету звернутися до Голови Верховної Ради і скерувати сьогодні цей законопроект до Венеційської комісії. А далі все піде дуже швидко і не буде з цим жодних проблем.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, я почув і пропозицію Ольги Володимирівни. Я думаю, що більш коректно все ж таки дочекатися включення до порядку денного Верховної Ради, а не самого комітету. І це може відбутися вже 25 січня. І ми можемо просто на наступному комітеті, який відбудеться після включення до порядку денного, прийняти рішення. Я звернусь до Голови Верховної Ради і ми швидко це направимо.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голову, при всій повазі до вас, але ви стали трошки вже бюрократом: вам треба два рішення, два комітети? Так давайте

сьогодні приймемо рішення, що ми звертаємося до Венеційської... або уповноважимо голову комітету звернутися до Голови Верховної Ради щодо звернення до Венеційської комісії і все. Нам не треба для цього скликати другий комітет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Про включення питання до порядку денного. Давайте так доповнимо вашу пропозицію.

Ольга Володимирівна, будь ласка.

СОВГИРЯ О.В. Да, я хочу підтримати Сергія Володимировича в частині того, що я пропоную прийняти два рішення одночасно, тобто включити в порядок денний і звернутися до Венеційської комісії для отримання висновку. Для того, щоб ми не втрачали відповідно час, це могла би бути хороша...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Володимирівна, повністю підтримую. Тоді ми це питання, якщо ми зараз приймемо включити до порядку денного і звернутися до Голови Верховної Ради з проханням направити до Венеційської комісії, то ми ці... *(Шум у залі)*

ВЛАСЕНКО С.В. До вас прийшло НАБУ?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це ще не НАБУ, це колеги з комітету, з іншого комітету. Наші всі працюють онлайн. Да, дуже цікава історія.

_____. Андрію Євгеновичу, можна запитання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте повернемося до роботи. Тоді є пропозиція така, яку сказала Ольга Володимирівна, доповнити

висновок комітету пропозицією звернутися до Голови Верховної Ради і направити, обидва я так розумію, законопроекти до Венеціанської комісії. Правильно, Ольго Володимирівно?

СОВГИРЯ О.В. Да, правильно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Голова Верховної Ради вже визначиться, на якій стадії. Якщо він буде вважати, що це можливо до прийняття постанови про включення до порядку денного, то це він зробить на цьому тижні або коли він визначиться або на наступному. Якщо буде прийнято рішення дочекатися постанови Верховної Ради, то тоді ми це зробимо. Я повністю підтримую таку пропозицію.

Василь Іванович Німченко. Потім Михайло Миколайович. Василь Іванович, перепрошую.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я і стосовно питання і стосовно предмету, що ми обговорюємо. Вести розмову про те, що ми лише ведемо мову про включення в порядок денний, це буде звужено, тому що ми ж не можемо так дивитись на те, що ми вносимо на порядок денний. Там же будуть знати, що він пройшов через Комітет правової політики. І там запитають – а що ж таке конституційна процедура? І що ж таке законопроект, який зобов'язує Конституційний Суд України узгоджувати свої питання з правовою інституцією іноземною? А це записано. Нехай мене перевірять по статті 3.

Третій вопрос. Якщо ми ведемо мову про законопроект, який готують і хочуть завести його в Верховну Раду. Я не проти того, що піднімає питання пані Ольга. Але я за те, що давайте ми подивимося. Я розумію, що тут працювали і доктори і, напевно, кандидати. Тому що, мабуть, це на рівні кандидатів хтось там пропонує конституційну доктрину, як приймати

рішення, як приймати рішення Конституційному Суду. Та не можна законом врегулювати діяльність судді, це стосовно того, як забезпечити верховенство Конституції. Ми хочемо законом зобов'язати суддю Конституційного Суду забезпечити верховенство Конституції, яка саму найвищу юридичну силу має. От про що йде мова.

Я хотів би запитати пані Ольгу, якщо вони вивчали, я не знаю, може, це не входило в її, так сказати, угол атаки стосовно цього закону: чи вивчали вони досвід, як це робиться в інших країнах? Я вам кажу як автор першого Закону про Конституційний Суд, який пропрацював 17 років, ми це проходили, і думали. І чому ми Регламент передали на рішення Конституційного Суду – тому що так працює більшість судів, що не можемо ми законом, людей, які відповідають за забезпечення верховенства Конституції, ущемляти законом.

А я вам читаю статтю 6, де написано "Межі повноважень суду". Ви можете собі взагалі сказати, при тому, що норма Конституції є нормою прямої дії стосовно діяльності Конституційного Суду, нормою прямої дії, в тому числі і стосовно процедур, в тому числі і стосовно повноважень. А ми цим законопроектом, ми вносимо, хочемо його внести в порядок денний, де ми кажемо іноземному нашому консультанту: да-да-да, ми будемо тільки з вами вирішувати питання, Конституційний Суд нічого не буде робити без вашого відома. Так ми дійдемо до Банкової, вірніше, вже дійшли. От про що йде мова!

Конституційний Суд – це автономна інституція. Автономна інституція – я ще раз кажу! – як самостійна гілка влади, незалежна, я хотів би сказати. І тому... яка контролює законність діяльності законодавчого органу, вірніше, конституційність діяльності законодавчого органу в тому числі.

Почитайте статтю 19, там написано. І пан Президент, будь добрий, працуй, як каже Конституція і як на це вказує Конституційний Суд. І як

повинна працювати Верховна Рада, тому що Конституційний Суд визнає неконституційними закони, це його повноваження.

І третє. Зверніть увагу, ми це проходили, коли вивчали і заводили сюди Конституційний Суд, і він був 33-м в Європі у нас в Україні, щоб вам було відомо. Ви проводили питання тлумачення, проводили питання тлумачення законів. Ви знаєте, що потім вибили, попередники наші вибили право на тлумачення законів і ви розумієте чому, але залишилось поняття "тлумачення Конституції".

Скажіть, будь ласка, як можна регламентувати законом дії людини, яка думає? Сказати про те, що ви думаєте і кажіть прямо думаючи в очі, от що, це передбачено законом. Тому, на мій погляд... І все інше, от така платформа, такий базис і все інше.

І я лише хочу закінчити, що я перший раз узнаю, що над цим законопроектом працюють більше року, а тут було заявлено про те, що у зв'язку з конституційною кризою, це він з'явився цей законопроект. І якщо він під видом конституційної кризи, то я вам скажу, конституційної кризи як такої нема, це є штучна криза і ігнорування вищими посадовими особами, включаючи Президента, на жаль, Президента країни, який втрутився в діяльність Конституційного Суду, і думає те, що він подав законопроект, пам'ятаєте, щодо нікчемності рішення, а це паралельний закон. Це такий законопроект, вони, як брат і сестра, а може, як брати, не знаю.

Тому, на мій погляд, вносити його в порядок денний підстав на сьогоднішній день нема. Може, зробити йому ревізію, може, над цим попрацювати. Тому що тут, я вам скажу, щоб було зрозуміло, плагіат. Закінчую. Статтю 21 подивіться, 5-у подивіться, про що там іде, воно все написано в Конституції, тим більше не продубльовано, а вказано в Законі про Конституційний Суд, виходячи на реалізацію Конституції. А ми тут його назвали проект про конституційну процедуру і вводимо законодавчий контроль над діяльністю, над думками і над мисленням Конституційного

Суду. Це є недопустимим. Це не те, що дискримінація Конституційного Суду як такого органу, єдиного органу конституційної юрисдикції в нашій країні, – це взагалі є неконституційним у своїй основі.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович.

Зараз – Ольга Володимирівна. Михайло Миколайович просив слово, якщо ви хочете...

НОВІКОВ М.М. Запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Миколайович, може, надамо слово Ользі Володимирівні, щоб вона відповіла, да, я так розумію?

НОВІКОВ М.М. А може, зразу відповідь на має запитання в тому числі. В мене запитання до Ольги Володимирівни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, Михайло Миколайович.

НОВІКОВ М.М. З урахуванням виступу пана Демченка я хотів би задати запитання Ользі Володимирівні. Скажіть, будь ласка, чи передбачає запропонована конституційна процедура можливість відшкодування моральної шкоди юридичної особи? Все, в мене поки що нема.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Ольга Володимирівна, будь ласка.

СОВГИРЯ О.В. Так, відповідаю тепер, записала всі запитання.

По-перше, по Василю Івановичу. 153 стаття Конституції передбачає, що має визначати ця процедура діяльності Конституційного Суду, зокрема

законом, Конституцією і законом – стоїть крапка, так. Тобто Венеційська комісія, якщо ви відкриєте її висновок, ви побачите, що Венеційська комісія прямо вказала на те, що дійсно це має бути закон.

Щодо того, чи це має бути окремий закон про процедуру, чи це має бути Закон про Конституційний Суд – про суть дискусії я вже сказала. Ніякого абсолютно порушення при цьому немає. Друге запитання... Тобто немає порушення в тому, що ми розділяємо ці відповідно закони.

Друге питання, Василь Іванович, щодо конституційної доктрини. Да, ми вивчали досвід зарубіжних країн, і в зарубіжних країнах часто в законах про конституційні суди вказується про те, що Конституційний Суд керується напрацюваннями науки конституційного права чи Конституційний Суд має науково обґрунтовувати свої рішення чи висновки.

Я багато разів останнім часом наводжу такий цікавий приклад, що буквально аналогічний до нашого рішення Конституційного Суду про визнання неконституційним антикорупційного законодавства і буквально в той же час було прийнято рішення Конституційного Суду Чехії. Але це рішення нараховує приблизно 40 сторінок, кожне із положень, яке було визнано неконституційним було піддано так званому тесту на пропорційність обмеження прав і свобод людини і громадянина і відповідно воно є дуже мотивованим і обґрунтованим.

Всі фахівці з конституційного права вказують постійно на те, що, можливо, не було би запитань так багато до діяльності Конституційного Суду, якщо б Конституційний Суд більш глибоко мотивував свої рішення і роз'яснював, проводив би таку роз'яснювальну роботу для громадян, для суспільства, чому саме те чи інше положення визнано неконституційним. Що ми часто бачимо зараз, на жаль, коли констатуються, наводяться положення Конституції, посилення. Да, там 6, 19 статтю, 22 статтю Конституції згадується, і потім визнаються неконституційними, грубо кажучи, 20-30

статей якогось оскарженого закону. Звичайно, що це викликає дуже багато запитань щодо того, чому так сталося і так далі.

Щодо міжнародних експертів. Я так розумію, що ви, Василь Іванович, маєте на увазі Європейський суд з прав людини, який вжитий у визначенні конституційної доктрини. Мені здається, що це абсолютно правомірна така вимога і абсолютно логічне положення, щоб Конституційний Суд України зважав на рішення, які приймає Європейський суд з прав людини, тому що...

НІМЧЕНКО В.І. Пані Ольго, я мав на увазі... Читаю дослівно: "Конституційний Суд зобов'язаний узгоджувати конституційну доктрину з усталеною практикою Європейського Суду".

Ви чуєте? Зобов'язані.

СОВГИРЯ О.В. Звичайно. Тому що є Закон "Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини", де рішення Європейського суду з прав людини названі джерелом права в Україні. Звичайно, що ми не можемо йти проти тих положень законодавства, які діють на сьогоднішній момент. Я вважаю, що це абсолютно доречне положення. І так дійсно має бути.

НІМЧЕНКО В.І. Слово "зобов'язані".

СОВГИРЯ О.В. Що?

НІМЧЕНКО В.І. Пані Олю, я вибачаюся. Я мав на увазі, що в Європі жорстко і чітко визначають...

СОВГИРЯ О.В. Ви пропадаєте. Я вас не чую.

НІМЧЕНКО В.І. Ви мене чуєте ще? Ви мене чуєте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми вас чуємо. Можете так продовжувати, якщо вам так...

НІМЧЕНКО В.І. В Європі визначають роботу Конституційного Суду законом. Законом! Чуєте? І подивіться 153-тю, на яку ви посилаєтесь. Конституцієдавець сказав: вирішується Конституцією та законом. Законом, а не законами. А закон є: це статус Конституційного Суду визначається Законом "Про Конституційний Суд". І один закон конституцієдавець передбачає і більше нічого. І те, що Олег сказав, що давайте ми це занесемо туди і закриваємо питання. В чому він не правий?

І друге. Європа вся, конституційні суди, регламент, вони працюють за особисто затвердженим регламентом. Я вам скажу для історії. Дай Бог, що ви будете в суді. Так ми працювали, коли його строїли, окремий ліфт для того, щоб суд заходив в зал окремо і не було дотику з людьми, не було дотику ні з ким. Це теж регламент. Це теж положення. А ви зараз пропонуєте все це занести в закони і заставити думати так, як думає законодавець. Такого не буває.

Тим більше, міжнародні норми у нас застосовуються по статті 8 Конституції лише ті, які ратифіковані у нас. Ми признали ці норми і ми їх будемо виконувати. От про що йде мова.

А те, що бачення дорадчого органу, яким є Венеційська комісія, я її поважаю і я працював там і не один рік. Але це всього дорадчий, от про що я веду мову.

СОВГИРЯ О.В. Василь Іванович, я не можу вас переконувати в тому, що рішення Європейського суду з прав людини є обов'язковими, і є просто положення закону і його потрібно виконувати. Рішення Європейського суду з

прав людини визнані джерелом права в Україні, тут крапка, я не можу заперечувати проти положень закону. І я думаю, що ніхто в цій державі...

НІМЧЕНКО В.І. Ні, я кажу про Венеційську комісію.

СОВГИРЯ О.В. Ми не зобов'язуємо в конституційній доктрині, не зобов'язуємо Конституційний Суд дотримуватися позицій Венеційської комісії, там такого немає і це абсолютно не так.

А щодо запитання про шкоду моральну, яка завдається юридичній особі. Значить, це положення частини другої статті 64 зазначеного законопроекту. Зачитаю: "Матеріальна і моральна шкода, завдана фізичним особам, та матеріальна шкода, завдана юридичним особам, актами і діями, що визнані неконституційними, відшкодовується в судовому порядку".

Так, дійсно, передбачено таке положення в законопроекті. Логіка нашої робочої групи зводилася до того, що для юридичної особи буде досить складним поняття відшкодування моральної шкоди. Те ж саме, ви знаєте, що точиться дискусія з цього приводу і в наукових джерелах і так далі, як вимірювати обсяг моральної шкоди для юридичних осіб.

Саме тому нами було запропоновано дійсно саме таке положення до цього законопроекту і ми вважаємо це положення правильним.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга Володимирівна.

НОВІКОВ М.М. Ольга Володимирівна, тобто ви передбачили неможливість відшкодування моральної шкоди юридичної особи?

ДЕМЧЕНКО С.О. Так, все правильно. Правильно.

Якщо дозволите, пане Костін, щодо цього приводу.

СОВГИРЯ О.В. А то було запитання до мене, Сергію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, Сергій Олексійович.

Ольга Володимирівна, будь ласка.

СОВГИРЯ О.В. Так, це все-таки було запитання до мене. Так, така наша позиція, яка закладена відповідно в цьому законопроекті. Але, якщо ви уважно почитаете далі цю статтю, то ви побачите, що Конституційний Суд, ми передбачили, що у своєму рішенні може вказати особливості порядку відшкодування матеріальної і моральної шкоди, завданої актами і діями, що визнані не конституційними.

Тобто про що ця норма? Ця норма про те, що встановити порядок відшкодування матеріальної і моральної шкоди, в тому числі, для юридичних осіб може Конституційний Суд. Ми забезпечуємо цим положенням судову систему від шквалу актів, позовів, заяв юридичних осіб, які будуть намагатися доводити свою моральну шкоду і в першу чергу захищаємо таким чином громадян, які зможуть через Інститут конституційної скарги відшкодувати відповідно і матеріальну, і моральну шкоду.

Тобто чи сказати, що, ні, ми не дозволяємо відшкодовувати моральну шкоду юридичним особам – це не зовсім так, дозволяємо, але за визначенням самого Конституційного Суду. І, забезпечуючи, скажімо так, забезпечуючи суди загальної юрисдикції від можливої значної кількості позовів в цій частині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга Володимирівна.

НОВІКОВ М.М. Тобто ми не захищаємо тих, чії права порушені, ми захищаємо судову систему?

(Загальна дискусія)

СОВГИРЯ О.В. Послухайте, почитайте уважно статтю 64, Сергій Олексійович, перш ніж робити висновки...

ДЕМЧЕНКО С.О. Пані Ольга, не кричіть вас чути.

СОВГИРЯ О.В. ...вихоплювати окремі рішення, вихоплювати окремі речення із законопроекту, виривати їх із контексту.....

ДЕМЧЕНКО С.О. Я готовий вам цитувати статтю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, давайте для того, щоб я не виключав мікрофон, давайте ви не будете розмовляти спільно з іншими членами комітету. Давайте з повагою відноситися і уникати таких висловів, якщо ви вважаєте, що хтось кричить. Тому що це просто неповага, з моєї точки зору, тому що ніхто тут зараз не кричить, у нас...

ДЕМЧЕНКО С.О. Приймається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо б всі говорили по одному, то не виникало питань того, що хтось когось не чує.

Сергій Олексійович, я вам надаю слово і я буду пропонувати після цього переходити до голосування, тому що ми дуже глибоко вже занурилися в суть законопроекту. Сергій Олексійович, будь ласка, коротко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ми занурилися в законопроект, який може викликати конституційну кризу насамперед, друзі. Якщо ми не будемо занурюватися в такі законопроекти, то в що ми маємо занурюватися взагалі?

Питання щодо Конституційного Суду – це основне питання нашого взагалі комітету профільного.

Я хотів звернути увагу, перший момент, щодо відшкодування моральної шкоди. Дійсно, законопроект не містить можливості відшкодування моральної шкоди юридичним особам. Це протирічить частині третій статті 152, яку я цитував, що матеріальна чи моральна шкода завдана фізичним або юридичним особам актами дії, визнаними неконституційними відшкодовуються державою в установленому законом порядку.

Коли нам вказують на те, що є інша – частина третя, яка нібито каже про можливість Конституційного Суду вирішити питання про відшкодування моральної шкоди юридичним особам. Колеги, я перепрошую, є основи теорії держави та права, є основи конституційного права, які ні в якому випадку не надавали повноваження Конституційному Суду, оскільки він в розумінні судової системи не є судом (це всі також розуміємо), відшкодовувати або вирішувати питання щодо відшкодування шкоди. Тому питання, відповідь...

НІМЧЕНКО В.І.....не орган правосуддя.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Не орган правосуддя, да, і це повноваження суду. Більше того, є інші статті Конституції, які ніяким чином не дають можливості обмежувати особу звертатися до суду за захистом своїх прав, в тому числі відшкодування шкоди. Я ще раз підкреслюю, дана норма законопроекту прямо протирічить Конституції.

Тепер, колеги, я так думав не казати, але скажу, питання, пов'язане з тим, що ми намагаємося регулювати процесуальні, процедурні питання Конституційного Суду України декількома законами. Це також, на жаль або на радість, протирічить Конституції України.

Є стаття 153, колеги, відкрийте, будь ласка. Цитую її: "Порядок організації діяльності Конституційного Суду України, статус суддів, підстави, порядок звернення, процедура розгляду ними справ, виконання рішень, – все, що зв'язано з Конституційним Судом, – визначається Конституцією України та законом". В однині, друзі, в однині!

У нас є закон відповідний – Закон "Про Конституційний Суд України". Давайте порушимо цю норму. Якщо мені зараз скажуть, що законом, мається на увазі лише форма акту, то я вам скажу безліч статей Конституції там, де "законами", прямо так, як вказує Конституція. Якщо ви будете читати в одному вигляді "законом", що це множина, а в іншому "законами", що це також множина, це буде протиріччю техніці взагалі по суті по Конституції, мається на увазі лише один закон.

Тому я ще раз кажу, на мою думку, є на сьогоднішній день, як мінімум, чотири положення, які протирічать Конституції України, відповідного законопроекту. Відповіді на ці питання ми не отримали. Ми можемо зараз проголосувати, включити до порядку денного, потім намагатися між першим і другим читанням це вирішити. Або, у кращому випадку, зробити робочу групу, до першого читання зробити інший законопроект. Можливо і таке, я не знаю, що ми зробимо. Але я ще раз кажу, ми обманюємо один одного і мені, на жаль, просто це констатувати, що ми всі знаходимося у профільному комітеті, який має вирішувати насамперед питання щодо відповідності Конституції, і ми це не обговорюємо, ніяким чином не ставимо крапку на цих питаннях. Більше того, ми закриваємо очі на суперечності, замість того, щоб їх вирішувати.

Тому я ще раз пропоную, колеги, зробити робочу групу, якою зробити законопроект, який буде відповідати положенням Конституції, який буде зрозуміло або окремо регулювати окремим законопроектом відповідне процесуально-процедурне питання, або ми зробимо, це включимо в Закон

"Про Конституційний Суд України". І тоді буде гарна картина, тоді буде професійне рішення нашого комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, дякую, почули вже вашу пропозицію. Дякую.

Ольга Володимирівна, будь ласка.

СОВГИРЯ О.В. Ще раз щодо суперечності статті 152 Конституції. Якщо ми відкриємо і читаємо: "Матеріальна чи моральна шкода завдана фізичним або юридичним особам актами і діями, що визнані неконституційними, відшкодовуються державою у встановленому законом порядку."

Ви ж не будете заперечувати, що Конституційний Суд, який буде визначати згідно з нашим законопроектом за частиною четвертою порядок, зокрема відшкодування моральної шкоди для юридичних осіб, є органом державної влади. Тут не сказано про те, що це має бути суд чи Конституційний Суд, чи інший будь-який орган. Тому, будь ласка, не маніпулюйте ні положеннями Конституції, ні положеннями законопроекту. Це перше.

Другий момент. Щодо того, що вжито в однині. В 153 статті закону є маса позицій, зайдіть просто на сайт Конституційного Суду, якщо вам складно, наприклад, перечитати багато рішень, там є каталог рішень Конституційного Суду, і подивіться, що розуміє Конституційний Суд під поняттям "закон". Сказано скрізь, що це позиція, вже сформована роками Конституційного Суду, що якщо в Конституції України вжито термін "закон", то це означає якраз саме, що йдеться про вид нормативного акту.

Я хочу звернути увагу, що те конституційне подання, наприклад, про тлумачення положень Конституції, де ви були першими ініціаторами, де

Конституційний Суд вам відмовив у відкритті провадження у справі, тому що зазначив в своїй ухвалі, що, на жаль, складене вами конституційне подання не відповідає формально вимогам Закону про Конституційний Суд, якраз одне із положень, яке ви обґрунтовували, стосувалося саме того, що ви вважаєте, що там вживається поняття "закон" в однині, і Конституційний Суд саме і на цій підставі сказав вам, що це неправильно і відмовив у відкритті провадження.

Тому, Сергій Олексійович, я просто закликаю і комітет, колег членів, не маніпулювати і все-таки зрозуміти і дати суспільству чіткий такий сигнал, що Верховна Рада готова до того, щоби сприяти вирішенню конституційної кризи, і Верховна Рада здатна ухвалити якісний закон, і цей закон є дійсно якісним і над ним працювали фахівці.

Щодо всіх інших пропозицій, звичайно, що закон буде готуватися на друге читання, і, звичайно, що будуть вноситися пропозиції, і вони будуть обговорюватися. Тому давайте відійдемо від всякого роду маніпуляцій і все-таки дамо можливість і дамо дорогу тому нормативному акту, який дійсно є хорошим, прогресивним і здатним покращити діяльність органу конституційного судочинства.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольго Володимирівно.

Я пропоную переходити до голосування. Я просто оголошу всі пропозиції, як вони поступали. Ми зараз будемо голосувати окремо 4533 і 4533-1.

Перша пропозиція по 4533 – це рекомендувати включити до порядку денного і те, що додала Ольга Володимирівна і народний депутат Власенко, це, я так розумію, спільна пропозиція...

ВЛАСЕНКО С.В. Ні-ні-ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не спільна?

ВЛАСЕНКО С.В. Ні, у мене пропозиція – відправити до "венетійки" зараз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Тоді пропозиція Ольги Володимирівни, яку вона доповнила, це включити до порядку денного і запропонувати Голові Верховної Ради направити законопроект до Венеційської комісії. Це, Ольго Володимирівно, я коректно – так?

СОВГИРЯ О.В. Так, все правильно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто це перша пропозиція.

Друга пропозиція, яку озвучив, наскільки я пам'ятаю, народний депутат Демченко, щоб відкласти розгляд цього питання, створити робочу групу по напрацюванню, скажемо так, законопроекту з цього питання. Так?

І третя пропозиція від народного депутата Власенка: просто прийняти рішення запропонувати Голові Верховної Ради направити до Венеційської комісії. Правильно?

ВЛАСЕНКО С.В. Не приймаючи рішення щодо включення до порядку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зрозумів.

ВЛАСЕНКО С.В. Правильно, правильно, правильно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тільки це питання, я просто цифру 3 ставлю: запропонувати Венеційську комісію.

Так, і Василь Іванович, у вас була окрема якась пропозиція, чи ні? Для того, щоб я...

НІМЧЕНКО В.І. У мене пропозиція була, що не можна його включати в порядок денний, тим більше для того, щоб направити до Венеційської комісії. Давайте ми..., в порядок денний включається для розгляду законопроекту, а не для вирішення. Ми можемо вирішити і направити його без пленарного засідання, те що каже Сергій колега. Тому давайте прислухаємося до нього, я підтримую його. Відправимо Венеційській, нехай дадуть висновок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, все. Тоді ставимо на голосування по мірі надходження пропозицій.

Перша пропозиція від народного депутата Совгирі голови підкомітету, яка таким чином: ухвалити, прийняти висновок, відповідно до якого рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про конституційну процедуру (реєстраційний номер 4533) (від 21 грудня 2020 року) (поданий народними депутатами України Монастирським, Совгирею, Славицькою та іншими).

І пункт другий: запропонувати Голові Верховної Ради направити цей законопроект до Венеційської комісії. Ми там більш коректно викладемо назву Венеційської комісії в цьому рішенні.

Прошу голосувати за це питання.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш. Павло Васильович!

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. А я заявлю про потенційний конфлікт інтересів, я не братиму участь у голосуванні за цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую.
Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій. Не бачу.
Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.
Народний депутат Шпенюв.
Рахуємо.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Андрій Євгенович, можна? Торохтій – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За, почув. Дякую.

12 – за, проти – 0, 5 – утрималися. Рішення прийнято.

Тоді ставлю таку саму пропозицію альтернативного законопроекту 4533-1. Тобто така сама пропозиція: пункт 1 рекомендувати Верховній Раді включити до порядку денного п'ятої сесії цей законопроект (4533-1) і запропонувати Голові Верховної Ради направити законопроект до Венеційської комісії. Прошу проголосувати за це питання.

_____. Але у нас, так само, три пропозиції буде голосуватися, якщо що.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.
Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич. Я так розумію, що нема.
Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.
Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. Я ж не беру участь у голосуванні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не голосує, я перепрошую.

Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

Пан Богдан, може, доєднається.

Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Шпенюв.

Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За. Торохтій – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут така ж сама ситуація: 12 – за, проти – 0, утримались – 5. Рішення прийнято.

Ми переходимо до наступного пункту питання порядку денного. Це друге читання, проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" щодо врегулювання окремих питань проходження служби в Службі судової охорони (реєстраційний номер 3935).

У мене є така пропозиція надати слово автору Валерію Івановичу Божику. Або давайте так, вчора підкомітет був, давайте, Павло Васильович, ви пропозиції підкомітету, а потім я хочу передати слово заступнику голови

комітету Валерію Івановичу Божику для того, щоб він доповів з цього питання.

Павло Васильович, будь ласка.

ПАВЛІШ П.В. Дякую, Андрій Євгенович. Вчора на підкомітеті ми розглянули даний законопроект і правки, які подані до нього. Підкомітет підтримав і рекомендував комітету розглянути дані правки із пропозиціями, які надані були в таблиці.

Валерій Іванович Божик, він як автор і ініціатор даного законопроекту доповідав по всім правкам, і я думаю, що зараз на комітеті також може висловити питання, які там зазначені.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

З нами також є Голова сьогодні Служби судової охорони, вас вітаємо, Валерій Іванович Бондар. Якщо будуть якісь питання, то він відповість. І виконуючий обов'язки Голови ДСА Гізатуліна.

Валерій Іванович, будь ласка, розкажіть.

БОЖИК В.І. Шановні колеги, до вашої уваги порівняльна таблиця до другого читання проекту Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" щодо врегулювання окремих питань проходження служби в Судовій охороні.

Нагадаю, колеги, що цим законопроектом пропонуються точкові зміни до окремих положень статей Закону "Про судоустрій і статус суддів" саме в частині, що стосується правових засад організації проходження служби в Службі судової охорони, а також окремі зміни до низки інших законодавчих актів з метою узгодження загальних і спеціальних норм. До опрацювання до

другого читання до комітету надійшло 27 пропозицій від народних депутатів, із них 16 пропонується врахувати.

Також під час підготовки пропонованої підкомітетом редакції враховувалися висновки ГНЕУ, Кабміну, Інституту законодавства Верховної Ради, ВРП і ДС. А також відповідно при першому читанні були певні зауваження народних депутатів, які висловлювались прямо в залі, вони також були враховані шляхом внесення. І я особисто також вносив пропозиції для того, щоб відредагувати його максимально, скажімо так, до того варіанту, який буде прийнятним для заінтересованих осіб і максимально буде відповідати законодавству.

Якщо є питання по якихось конкретних пропозиція, я так розумію, можливо, по тих, що відхилені, то і я, і от є представник, Голова Служби судової охорони, готові відповісти.

Я би пропонував, Андрій Євгенович, якщо можна, надати Валерію Івановичу також кілька хвилин, тому що їм по цьому закону працювати і відповідно вони можуть висловити свою думку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перепрошую. Дякую, Валерій Іванович.

Я, безумовно, надам слово також Валерію Івановичу у виступі. В мене є просто питання. Я просто, перше, хотів проінформувати, що ми всіх авторів правок проінформували шляхом системи СЕДО про засідання нашого комітету. У нас, наскільки я пам'ятаю, Валерію Івановичу Божику питання. Із авторів правок членів комітету, які пропонується відхилити, хто в нас сьогодні є на засіданні комітету?

_____. Із членів комітету: народний депутат Макаров і Олег Анатолійович. І більше у нас з членів комітету ніхто пропозицій не вносив до цього.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, і є... Зараз, Олег Анатолійович. І в мене є просто питання до нашого такого залу відеоконференцій, чи доєднався хто із народних депутатів авторів правок до законопроекту 3935? Я нічого не чую.

Тобто, Олег Анатолійович, у вас є питання щодо правок? Можемо надати вам слово.

МАКАРОВ О.А. Там декілька правок моїх враховані принципів.

БОЖИК В.І. Так, так, вони враховані.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу?

БОЖИК В.І. Враховані. Там більшість ваших враховано. Тільки 5-а, 6-а і по-моєму 22-а там частково.

МАКАРОВ О.А. Ну там 5-а мені зрозуміло чому ні. Ви можете по 5-й і 6-й сказати чому ні. Тобто я не буду наполягати. Але якась ваша думка, чому – ні?

БОЖИК В.І. Питання в чому?

МАКАРОВ О.А. Воно узгоджується з рекомендаціями ГНЕУ, мені здається.

БОЖИК В.І. Так. Тобто фактично там пропозиція ваша стосувалася виключити те, що ми вже прийняли за основу в першому читанні. І ця пропозиція дещо руйнувала саму систему змін. Тому і було прийнято рішення на підкомітеті її відхилити, оцю правку.

Іще стосовно, 6-а, там ви пропонували стосовно представницьких витрат, а саме, щоб виключити положення надання прав представницьких витрат. Але ми виходили з того, що положення про Службу судової охорони, яке затверджено рішенням ВРП, крім передбачена міжнародна діяльність і розмір представницьких витрат в будь-якому випадку обмежується кошторисом. Тому, якщо такі витрати передбачені, ми виходили з того, що повинен бути механізм і право їх реалізації. А вже будуть вони чи не будуть – це вже інше питання. Там зараз, наприклад, тут і у даному випадку Службу судової охорони перевіряють, але механізм самої можливості такої має бути передбачений. Тому і виходили з цих положень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Іванович.

МАКАРОВ О.А. Добре. По 6-й погоджуюСЬ.

Ще раз по 5-й. Там мені здається, що треба вносити в такому випадку зміни в Закон про судоустрій, якщо ми залишимо в старій редакції і мою правку не приймемо. Що скажете, Валерій Іванович?

БОЖИК В.І. Ще раз, будь ласка, я не почув. 5-а

МАКАРОВ О.А. Ну подивіться в таблиці, там видно, щоб я не зачитував.

БОЖИК В.І. Тобто ви пропонуєте доповнити словами "центрального органу управління" та після слів "працівника" доповнити "працівниками територіального підрозділу".

МАКАРОВ О.А. А ви пишете, що треба вносити зміни до Закону про судоустрій. Я не зрозумів, чому?

БОЖИК В.І. Я також не зрозумів, але ми виходили з того, що... Я не зрозумів, в чому, ви можете обґрунтувати, ваша позиція?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович, тобто необхідність цієї правки.

МАКАРОВ О.А. Тому що "Державної судової адміністрації" доповнити словами "центрального органу управління"... Зараз скажу, десь текст. А є мої пропозиції? Я тільки таблицю взяв, там було обґрунтування, щоб подивитись, як воно повністю буде виглядати.

Добре, якщо встигну, зараз знайду і повернусь. Там будуть інші пропозиції. Це буде єдине, на що я зверну увагу і все. Дайте трошки час, можна перейти до інших правок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, ми тоді можемо надати... Якщо є інші автори правок, хто хоче там наполягати на своїх правках? Не бачу.

Я тоді пропоную зараз надати слово Валерію Івановичу Бондарю. Валерій Іванович, будь ласка, вам там до 3 хвилин, Голові Служби судової охорони. А потім повернемося до питання Олега Анатолійовича.

БОНДАР В.І. Дякую, шановний Андрію Євгеновичу.

Шановні народні депутати, насамперед від Служби судової охорони я хочу подякувати за ту підтримку самого, напевне, молодого державного органу в нашій країні. Я вдячний Валерію Івановичу Божику за підтримку в розробленому проекті.

Для чого мені це потрібно? Це питання перш за все стосується порядку проходження служби в Службі судової охорони. У нас немає

дисциплінарного статуту і це впливає на організацію проходження служби. У нас тут чітко не визначено, як існуючий порядок визначення стажу служби в Службі судової охорони. Це теж потрібно для того, щоб розвивався орган. А фактично утворення державної служби в державному органі сьогодні немає. Ми хочемо теж, щоб це питання розглянули обов'язково в цьому законі.

Надання нам права по питанням професійних профспілок. Скажу, що не закріплена до цих пір в жодному законі Служба судової охорони.

Про матеріальну відповідальність також хотілося б розглянути.

А основне ще питання, ще раз вернуса – це дисциплінарний статут. Ми хочемо, щоб розглянули розповсюдження на нас дисциплінарного статуту Національної поліції України. На сьогоднішній день цей статут закріплено законом за ДБР, співробітниками НАБУ, нам це досить вагомо і хочу, щоб мене підтримали.

А Службі судової охорони, вважаю, що прийняття цього законопроекту дозволить врегулювати низку проблемних питань проходження служби. Враховуючи викладене, просимо підтримати цей законопроект з урахуванням прийнятих поправок.

БОЖИК В.І. Андрій Євгенович, дозвольте, я по поправці, що з...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерію Івановичу.

І надаємо слово Валерію Івановичу тоді.

БОЖИК В.І. Дивіться, по 5 правці, там стосується змін до статті 150, яка регулює державну службу в системі правосуддя, оплату праці і соціальні гарантії.

Редакцією закону, яку ми прийняли в першому читанні: ми додаємо до переліку тих всіх інших органів ВРП, ВККС, ДСА, додаємо Службу судової охорони.

Олег Анатолійович в своїй пропозиції просить виключити ці зміни, які ми прийняли в першому читанні. Тобто вона сама по собі розбалансовує логіки. *(Не чути)*

МАКАРОВ О.А. Так, там, дивіться, що у нас виходить. У нас виходить, що закон передбачає, що повноваження керівника державної служби в Службі судової охорони здійснює голова Служби судової охорони. Це в частині дев'ятій статті 91. Разом з тим, змінами до частини десятої статті 91, я вважаю, помилково пропонується обумовити, що повноваження керівника державної служби територіальних підрозділів Служби судової охорони здійснює керівник відповідного державного органу або територіального підрозділу служби охорони.

І нам ГНЕУ на це звернуло увагу, що такий підхід не можна вважати прийнятним, адже ним по суті наділяються однаковими повноваженнями різного рівня в системі Служби судової охорони.

І тому моя пропозиція, там мова йде і про керівника територіального підрозділу і про голову Служби охорони, і це може призвести до перетинання їх повноважень і виникнення труднощів при застосуванні власне цього закону. У зв'язку з цим було запропоновано цю неточність, в частині дев'ятій розмежувати повноваження і доповнити частиною десятою, виключити, таким чином врегулювавши це питання, якщо мова йде саме про це.

Погоджуетесь чи ні, мені здається, таке обґрунтування...

БОЖИК В.І. Олег Анатолійович, дивіться, тут ми вже перейшли до вашої 22 пропозиції, де про повноваження керівника державної служби у Службі судової охорони. Ми в даному випадку виходили з усіх висновків і ГНЕУ, і ВРП, і після консультацій із Службою Судової охорони прийшли до висновку, що найбільш доцільно буде покласти повноваження керівника державної служби саме на голову Служби судової охорони, хоча думки

дійсно розділялися. Але, в даному випадку, прийшли до такого висновку, як найбільш в даному випадку, який... Тобто, можливо, ми послухаємо думку судової охорони з цього приводу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте.

Валерій Іванович Бондар, будь ласка.

БОНДАР В.І. Я підтримую 22 правку, що керівником Державної служби буде тільки голова – підтримую.

БОЖИК В.І. Тобто ви не правку підтримуєте, бо правка якраз...

БОНДАР В.І. Так, пропозицію дану підтримую.

БОЖИК В.І. Правка якраз відхилена, а ми говоримо про те, що законопроект, запропонований в остаточній редакції головним комітетом саме покладає на керівника повноваження керівника Державної служби. Правильно я зрозумів?

БОНДАР В.І. Так, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Валерій Іванович Бондар, тут вам краще просто відповідати на питання у вигляді якоїсь принципової позиції, а не посилатися на правки, щоб не...

БОНДАР В.І. Я зрозумів. Так, ми погодили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, почув.

Чи є інші якісь пропозиції? Сергій Демченко, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. У мене є питання до пана Бондаря Валерія Івановича. Пане Бондар, будь ласка, скажіть, так для людей, які нас дивляться зараз в прямому ефірі, що даний законопроект надасть людям чи через вас..... що у вас з'явиться таке, що люди отримають в результаті позитивного? Навіщо їм цей законопроект, скажіть, будь ласка?

БОНДАР В.І. Дякую за запитання.

ДЕМЧЕНКО С.О. Це перше питання, а потім буде ще друге.

БОНДАР В.І. Ми державний орган, в якому немає державної служби – це вже суперечить.

Друге питання. Сьогодні у мене служать ряд офіцерів, які прийшли з інших структур: з пенітенціарної, з прикордонних служб і це не визначено жодним законом, щоб я їм міг обліковувати стаж служби. Вони вже досвідчені офіцери – це обов'язково треба цим законом. А люди в погонах, які не мають дисциплінарного статуту, фактично розвиватися ця служба не зможе. Тому що це і заохочення, це і для стягнень, але вони повинні бути.

Взагалі не визначені питання матеріальної відповідальності – це також повинно розглядатися обов'язково. В державному органі нічим не визначені профспілки. Це вагомий внесок профспілки завжди вносили. І ми б кожен хотіли би, щоб це було законно, профспілки працювали.

Всі ці питання нам нададуть, я скажу, значний розвиток. Зрозумійте, ми в 19-му році сформувалися. У нас лише шість статей в Законі про судоустрій і статус суддів. Тому фактично кожен рік ми будемо вносити якісь зміни для розвитку цієї структури як Служба судової охорони, яка, я рахую, себе вже

зарекомендувала. Ми прийняли 469 судів і працюємо далі, і я думаю, що судова влада повинна бути захищена і незалежна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Іванович.

Сергій Олексійович, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

І друге у мене питання. Валерій Іванович, скажіть, будь ласка. Верховний Суд і Верховний Суд України, в цих двох установах я буваю дуже часто. Але або я не бачу, або це, дійсно, так, я не бачу там представників Судової охорони. Та охорона, яка там в наявності, вона більш пов'язана з Міністерством внутрішніх справ, ніж з вашою установою.

Поясніть мені, будь ласка, цю ситуацію, щоб я зрозумів. У вас є якісь обмеження або я в чомусь помиляюся?

БОНДАР В.І. Дякую за запитання.

Верховний Суд, Верховний Суд України охороняється згідно Закону про управління державної охорони і охороняється Управлінням державної охорони, а не Службою судової охорони.

В законі не визначено, що Верховний Суд охороняється Службою судової охорони. Якщо законодавець визначить Верховний Суд, повірте я в короткі терміни отримаю і все буде добре.

Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ну а, на вашу дімку, це було б правильним визначити, що ви охороняєте у тому числі Верховний Суд, Верховний Суд України, дві установи?

БОНДАР В.І. Ну давайте так...

ДЕМЧЕНКО С.О. Два органи судової влади найвищих.

БОНДАР В.І. Ну штатна чисельність значно...

(Загальна дискусія)

Якщо називається "Служба судової охорони", то мене не буде лякати прийняття під охорони будь-якого...

ДЕМЧЕНКО С.О. Ну це логічно було б, щоб ви там охороняли ж. Правильно?

(Загальна дискусія)

_____. Пане Сергію, це не два органи судової влади, це один орган, це дві різні юридичні особи.

БОНДАР В.І. Дякую за запитання. Ми готові.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерію Івановичу.

Шановні колеги, якщо нема..., ми завершили обговорення, є пропозиція проголосувати за висновок комітету.

Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" щодо врегулювання окремих питань проходження служби у Службі судової охорони (реєстраційний номер 3935) (від 24 липня 2020 року) прийняти в другому читанні та в цілому. А також у разі прийняття законопроекту як закону доручити комітету разом з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити редакційне та техніко-юридичне

доопрацювання його тексту. Доповідачем пропонуємо визначити заступника голови комітету Божика Валерія Івановича.

Є пропозиція проголосувати за цей висновок.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич. Не бачу.

Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко. Василь Іванович? Не бачу.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

НІМЧЕНКО В.І. Пане Андрію, я, Німченко, живий. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василю Івановичу, я вас просто не бачу, ви десь тут... Дуже багато у нас людей. А чомусь ви на другій сторінці. От я не знаю, чому.

(Загальна дискусія)

НІМЧЕНКО В.І. Я зрозумів, що я не перший, але я і не другий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ви унікальний, Василю Івановичу. Тому...

Німченко – за. Дякую.

Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

Рахуємо. 18 – за, проти – 0. Утримався один народний депутат. Дякую, рішення прийнято.

Хотів би, шановні колеги, я думаю, що від всіх подякувати Валерію Івановичу Божику і іншим депутатам, які долучилися до роботи з опрацювання цього законопроекту. Дякую дуже.

І переходимо до наступного пункту.

БОЖИК В.І. Дякую за підтримку, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Іванович.

У нас наступний пункт це "Різне". Наскільки я знаю, є питання від співголів робочої групи народних депутатів Демченка та Маслова включити суддю Вищого адміністративного суду України Мойсюка Миколу Івановича до складу робочої групи, яка створена у нашому комітеті щодо розробки законопроекту про врегулювання питання суддів Верховного Суду України та суддів Вищого спеціалізованих судів.

Чи треба за це голосувати? Ми можемо просто консенсусом прийняти.

НІМЧЕНКО В.І. Це не питання, це дуже правильне рішення, практики повинні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді, якщо ніхто не заважає, то приймаємо рішення про включення до робочої групи судді Вищого адміністративного суду.

І є ще одне питання. Ми пам'ятаємо, що створили з вами робочу групу щодо удосконалення законодавства про Конституційний Суд України і до вже надійшли пропозиції від фракцій, але ми відклали питання про обрання голови робочої групи. Є пропозиція обрати головою цієї робочої групи члена

нашого комітету народного депутата Маслова. Це обговорювалося на минулому засіданні комітету.

Пане Денис.

ДЕМЧЕНКО С.О. Це була моя пропозиція, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, тим більше, що це була ваша пропозиція. Пан Денис, ми з ним спілкувалися, він згоден з цією пропозицією.

Чи є якісь там...

ДЕМЧЕНКО С.О. Особа зарекомендувала себе дуже позитивно. Я пропоную все-таки підтримати дану пропозицію.

МАСЛОВ Д.В. Колеги, вибачте, у нас ще була пропозиція. Я пропонував голову комітету призначити головою цієї робочої групи. Наскільки я знаю, була пропозиція стосовно пані Ольги Совгирі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми з пані Ольгою обговорювали.

_____. Це вже давнішня історія, пане Маслов. Ну не можна так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, ми обговорювали це питання в робочому порядку. Але, пані Ольга, до вас питання.

СОВГИРЯ О.В. Колеги, я би з радістю очолила цю робочу групу, але для того, щоб не буди звинуваченою в конфлікті інтересів, я з радістю передам будь-кому, кого підтримає комітет, і там в неформальному форматі,

скажімо так, в неформальному режимі готова допомагати там всім чим зможу, всіма знаннями.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Володимирівна, дуже дякуємо. Це дуже важливо, щоб ми всі разом над цим працювали в міжфракційному такому режимі.

Тоді я пропоную за це питання все ж таки проголосувати. Ставлю на голосування пропозицію про призначення головою робочої групи щодо вдосконалення законодавства про Конституційний Суд України народного депутата пана Дениса Маслова. Прошу голосувати.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. Я утримаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хорошо.
Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.
Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 17 – за, проти – 0, утримався – 1. Рішення прийнято.

Шановні колеги, чи є інші питання в пункті "Різне"?

Сергій Олексійович, будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Якщо дозволите. Я хочу подякувати за висловлену довіру. Звичайно, що я сподіваюся на всіх і кожного членів нашого комітету всіх і кожного членів нашого комітету. І попередній професійний досвід мені надає можливість організовувати і проводити певні такі процеси, і дослухатись до думки кожної особи в незалежності від політичних відносин, політичних вподобань, а в першу чергу за критеріями професійності, фаховості. Тому сподіваюсь, що ми зможемо якісно організувати разом цей процес.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Денисе, дякую.

Слово просив Сергій Олексійович Демченко і Василь Іванович.

І у мене є таке прохання, з врахуванням тих справ, які надалі йдуть, щоб ми з вами десь за 15 хвилин завершили засідання комітету. Мені буде треба ще п'ять хвилин, після того, як ми все вимкнемо і завершимо офіційну роботу комітету, щоб ми тільки поспілкувалися з народними депутатами. Добре? Тоді, якщо є можливість, щоб ми вклались в 10-15 хвилин зараз.

Сергій Олексійович, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Колеги, дякую, що підтримали пропозицію щодо пана Маслова на керівника робочої групи. Сподіваюсь, що я вже є членом робочої групи цієї, пане Денисе.

Щодо питання в "Різному". Я хотів звернути увагу колег, я думаю, що всі вже знають, що на розгляд Президенту України подана авторами Іонущасом і Костіним Стратегія розвитку судової системи на 21-й-25-й роки.

Наскільки я розумію даний проект передбачає врегулювання питань, в тому числі які були висвітлені мною в законопроекті, а саме у Постанові Верховної Ради України про схвалення концепції першочергових заходів із

подальшого здійснення судової реформи України (реєстраційний номер 3521).

Даний законопроект, який був мною зареєстрований вже майже рік тому, але поки що не розглядався на комітеті, він був розісланий деяким органам. Є вісім позитивних відгуків апеляційних судів: три – з зауваженнями, один – проти виступив. Є висновки Вищої ради правосуддя та інших відповідних установ та органів, які б мали надати відповідно свої думки.

Внаслідок того, що зараз є ініціатива відповідна Президента, у мене є пропозиція, колеги, щоб я не знаходився в незручній ситуації, Відповідаючи... Я кожен спілкуюся щодо "зеленого" законопроекту із судьями всіх інстанцій по нашій країні. То виробити таке принципове рішення, що одразу, після прийняття стратегії, розглянути відповідний законопроект на нашому комітеті.

І другий момент. Якщо дозволите, або мені особисто тоді, або комітету, це ваше буде рішення, звернутися до Президента України, Офісу Президента, щоб при затвердженні відповідної стратегії врахували відповідні положення моєї концепції, щонайменше надали їм оцінку. Також це було б розумним, враховуючи те, що вже більшість запропонованих пропозицій концепції цієї стратегії відображено, тому така от є пропозиція.

Чи є за це голосувати, чи ні – я не знаю, насамперед, не бачу в цьому великої необхідності. Мені буде усного погодження з вашого боку достатньо, якщо комітет підтримає. Тобто, будь ласка, сподіваюся на підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Олексійович.

Я думаю, що, безумовно, всі пропозиції, які надані, в тому числі я думаю, що в першу чергу народними депутатами членами нашого комітету. Тобто їм повинна бути надана, так би мовити, увага, оцінка при прийнятті рішення про ухвалення остаточної стратегії. Тому, Сергій Олексійович, я

думаю, що коли буде збиратися і робоча група відповідно комісії при Президентові, то, як минулого разу, всі народні депутати наші можуть отримати запрошення і прийняти участь в цій роботі. Тобто я готовий підтримувати повністю, щоб всі пропозиції і в тому числі ті, які ви визначили у проекті постанови, вони були опрацьовані, тим більше, що у нас з вами співпадають думки там з багатьох питань і це дуже добре. Я теж не думаю, що це варто там ставити на голосування.

Василь Іванович Німченко, будь ласка. Ви все?

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я хочу вас запитати і поділитись з вами. Вам відомо про те, що ми, по суті, нічого не вирішили, рік ми "товклися", в комітеті тричі засідали стосовно забезпечення заробітною платою приєднаних сил судового корпусу України.

Пам'ятаєте, їх 26 тисяч. Пам'ятаєте, Маркарову ми хотіли почути. Нам обіцяли "батьки" комітету (в тому числі і я, мабуть, але я цього не обіцяв), що ми підемо до Кабінету Міністрів. Ми запрошували з Мінфіну. Ми Малюську слухали, що в бюджеті, що в бюджеті не передбачено. Ми брали не з тієї графи гроші, протягнули, протягнули...

А вам відомо, що у людей урізали заробітну плату, щоб хоч щось їм дати, в судовій системі в цьому році? Ні.

Шановні колеги, оце біда. А це наш обов'язок – Комітету правової політики. Ми кричали, балакали, а тепер "сіли і заплакали", людей залишили без заробітної плати. В крайньому випадку зменшили, щоб заплатити хоч що не будь.

Судової адміністрації нема, хтось в "гоні", хтось в розшуку. Але це ж не позбавляє нас виконувати обов'язок і захистити судовий корпус. Перш за все, це апарат судового корпусу, це група супроводу діяльності органів правосуддя. І ми про це балакали, ми про це знаємо і залишили от так.

Я хотів би от щоб ви сказали... А вам відомо це, пане голово, я ж знаю, що ви відповідали, піклувалися за це. І чим ми закінчили? В бюджеті, пам'ятаєте? Ви ж його голосували. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, ми вас не чуємо.

НІМЧЕНКО В.І. там його нема *(Не чути)*....., чи є проблема, чи нема.

Спасибі. От давайте ми вирішувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, дуже дякую за те, щоб ви підняли це дуже важливе питання. Ми в робочому порядку, ви просто були на лікарняному, ми спілкувалися з колегами, вони можуть підтвердити, деякі колеги. У нас була така робоча домовленість, що ми кожного місяця будемо на регулярній основі запрошувати представників судової влади і Міністерства фінансів, Кабінету Міністрів, для того, щоби відслідковувати питання фінансування судової влади. І в тому числі готувати завчасно пропозиції про дофінансування судової влади, тобто про внесення змін до державного бюджету. Ці питання попередньо мною були проговорені і з Прем'єр-міністром, і з міністром фінансів перед голосування за Закон "Про Державний бюджет 2021".

Тому в мене була така пропозиція, першу зустріч цю провести або перше спілкування в режимі засідання комітету на виконання наших контрольних функцій на засіданні комітету в кінці січня. Тому що ми розуміємо, що сьогодні, зараз ще говорити про якісь там результати, мабуть, десь зарано. Тому в нас буде, я думаю, що 27 січня або там 26 січня, у вівторок-середа, на пленарному тижні буде засідання комітету, я думаю, що крайнє в цій сесії, і ми запросимо неодмінно представників і Судової адміністрації, і Вищої ради правосуддя, Ради суддів, і Міністерство фінансів,

для того, щоби зрозуміти, в якому стані зараз знаходиться, в січні, судова система. І будемо це робити на регулярній основі.

Я думаю, що в такому випадку всі зрозуміють, що ми цього питання не знімемо з свого контролю, і будемо вимагати того, щоби судова влада була дофінансована до мінімальних потреб протягом цього року.

НІМЧЕНКО В.І. Пане, я хотів би, щоб з цього приводу... Воно оце звучить у вас як тривожний чемоданчик у офіцера. Оцей набір, що ви зараз видали, ми його чуємо вісім разів за рік. Мінфін, ми будемо, органи правосуддя... А вони кричать, вони нам кричать. Вони звертаються до нас. Ви ж пам'ятаєте. А я хотів би... На жаль, ви не знаєте, що уже їм урізали заробітну платню. На жаль, ви не знаєте. Там Сергій спілкується, каже, з суддями України, з судами вірніше, що вже люди подають масово заяви на звільнення, тому що...

ДЕМЧЕНКО С.О. Підтверджую, так і є.

НІМЧЕНКО В.І. А ми мовчимо і ждемо січня. І те, що ми зараз його повинні вирішити. Давайте порадимося, як це вирішити. От те, що звертатися – ми вже 15 раз звертались. І значимість вашу я не умаляю, пане голово комітету, що я переговорюю, як ви кажете, там з фінансовими органами. Є питання рішення нашого комітету: чи ми дієеспособні, чи ні, прийняти рішення і зобов'язані казати строк. Так, як пропонувалося. Пам'ятаєте, ви сказали: "Маркарова пообіцяла, зробіть". Зробіть, з вашингтонських пагорбів. От і все. А люди без заробітної плати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я думаю, що, по-перше, чітка принципова позиція кожного члена комітету, у тому числі в медійному

просторі, вона є дуже важливою, тому що вона створює необхідний такий пресинг і підтверджує позицію нашого комітету.

Ми ж, в принципі, одноголосно підтримували на рівні рішень комітету наші вимоги до належного фінансування судової системи. Ми це можемо робити на будь-якому рішенні, на будь-якому засіданні нашого комітету. Але я думаю, що така підтримка, тобто активна участь кожного народного депутата, неважливо з якої фракції, тому що це наша спільна позиція, щодо необхідності дофінансування, я думаю, що це також важливо.

Тому пропоную все ж таки: кожен народний депутат може, член комітету, займати свою позицію і підтримувати необхідність дофінансування. Пропоную на засіданні комітету, яке відбудеться на пленарному тижні, запросити завчасно ті органи, які я вже визначив і для того, щоби в діалозі з ними вирішувати це питання, не чекаючи там кінця літа або кінця року. Тому що ми вже мали такий негативний приклад.

Шановні колеги, це моя пропозиція. Я ще хочу в такому робочому порядку обговорити ще одне питання.

Як ви знаєте, ми на пленарному тижні зазвичай проводимо засідання комітету в середу. Це подумати, це не для того, щоб ми це вирішували. Але з урахуванням того, що ми змінили графік роботи Верховної Ради в пленарному режимі, тобто ми завершуємо у вівторок, наприклад, о 3-й годині, то нам, в принципі, нічого не заважає у вівторок проводити засідання комітету, наприклад, о 15:30 для того, щоб середу залишити для народних депутатів членів нашого комітету вільною в сенсі того, що вони можуть прийняти участь в засіданнях інших комітетів, які відбуваються зазвичай в середу. Тобто це на подумати. Якщо ви вважаєте, що це буде більш практичне рішення, просто дайте мені знати в чаті нашому, і ми тоді, ми можемо прийняти це рішення.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, але є уже багато таких самих хитрих комітетів, які теж проходять у вівторок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ви пропонуєте залишитися в середу? І, в принципі, тоді ми будемо єдиний комітет, який в середу, а у вівторок працювати в інших комітетах. Добре. Я на подумати. Якщо ви...

Я тоді оголошую засідання комітету закритим. І в мене є прохання...
Да, я вимикаю трансляцію.